

CROUCIADA

ROMÂNIA ÎN SIMULACRU

SAPTAMANAL DE ORIENTARE POLITICA SI SPIRITUALA

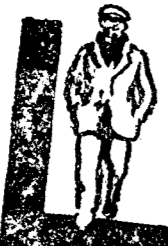
ANUL I, Nr. 15

Director: MIHAIL STELESCU

MONDE

JOI 14 MARTIE 1935

LE HAIDOUK DE LA SIGURANZA



ORSQU'ON est sollicité par tous les devoirs de la lutte quotidienne, on n'a pas beaucoup de temps à consacrer à la glorieuse Siguranza. Et l'on évoque les vieux réquisitoires de Morarescu, ce grand enfant dans la classe.

Vive l'homme qui n'adhère à rien !
(Panaït Istrati)

PAR HENRI BARBUSSE

PANAÏT ISTRATI fasciste ?

MONDE
JEAN-RICHARD BLOCH

Homère, marchand de cacahuètes

C'est à Arcos et à moi que Romain Rolland, après la guerre, adressa Istrati. Je fus ainsi de ceux qui eurent, les premiers, le privilège de reconnaître le génie du père de « Kyra Kyralina ». J'ai eu d'autant plus d'occasions d'admirer ce génie que, par fonction d'amitié, je relus les manuscrits de tous ses premiers livres. Ses progrès dans le maniement du français eurent de quoi surprendre. Il mit quelques années à s'en rendre maître, mais il n'y mit que quelques années. Cela ne fut pas ce qui, en lui, devait nous étonner le moins.

Par contre, je ne fus pas long à discerner le véritable caractère du personnage. Peu de temps après l'avoir rencontré, j'eus l'occasion de m'en ouvrir à un ami, et je me souviens de l'avoir alors nommé : « Homère, marchand de cacahuètes ».

CONVERSION AU FASCISME

Il semble bien que Panaït Istrati soit perdu pour la cause populaire. L'ancien militant révolutionnaire, l'ancien vagabond, devenu écrivain célèbre, ne se sent plus guère d'amitié pour la classe qui le vit naître.

Ce n'est pas le fait qu'il soit devenu un adversaire des Soviets qui nous fait juger ainsi. On peut légitimement ne pas apprécier certaines façons expéditives des bolchevistes. Mais, par la suite, Istrati en vient à pactiser avec le fascisme. En effet, l'auteur de Kyra Kyralina vit à présent en Roumanie, et qu'il ait été circonvenu ou qu'il agisse lucidement, il fréquente et défend, dans la mesure de son autorité, la camarilla militaire et la fameuse garde de fer.

Dernièrement, Francis Jourdain, l'architecte français, était allé enquêter au pays de Carol sur l'emprisonnement d'un célèbre professeur roumain coupable de propagande communiste. Or, Jourdain est un ami d'Istrati et, à son retour, il recut de celui-ci une lettre où il était sérieusement tanté de son action. On peut penser ce qu'on veut des intrusions étrangères dans la politique intérieure de peuples éloignés et chez lesquels les problèmes se présentent tout autrement que chez nous. Il reste qu'on est étonné d'apprendre d'Istrati que seuls les communistes sont des assassins, que les fascistes sont de pauvres victimes et que ce sont eux qui légitimeraient la pitié de l'étranger. En attendant, le professeur communiste est en prison, et il n'est pas certain qu'il en sorte vivant.

LE LOUP DEVENU MOUTON

OU PANAIT ISTRATI FASCISTE

S. LES

Panaït Istrati ou le cadavre vivant

Le Panaït Istrati de jadis, le tourmenté, le passionné, le traqué, l'insoumis n'est plus. S'il traîne encore une lamentable existence pour nous il est mort. Mort et enterré !

Celui en qui Romain Rolland a cru, celui dont les accents de saint, révolté contre l'oppression semblaient jaillir d'une belle âme est aujourd'hui par une étrange évolution, l'enfant chéri de la Sigouranza roumaine, cette terrible police dont Matiev dans les « Traqués » nous a montré la froide barbarie.

Le tumulte n'est plus que de la poussière et le génie est mort depuis que l'âme de l'homme s'est éteinte.

Panaït Istrati est infirm, mort pour toujours.
Guy COHEN.

Depuis six mois environ, Panaït Istrati est officiellement à un groupe de la Garde de Fer, section armée, pro-fasciste et terroriste, contrôlée et subventionnée par le gouvernement hitlérien. Comme on le sait, c'est cette Garde de Fer qui organisa l'attentat contre le président du Conseil Duca. Panaït Istrati appartient au groupe nommé Stelescu et est un des trois membres de sa direction. Le journal de ce groupe, qui est intitulé La Croix du Roumanisme, a consacré plusieurs numéros à Panaït Istrati, et celui-ci y a publié de nombreux articles.

Il y a un mois, dans un article de l'Universel (N° du 19 février), Panaït Istrati s'attachait à démontrer que le fascisme, anti-socialisme, anti-démocratie, anti-justice, anti-humanité, anti-civilisation, anti-tout, est le plus grand ennemi de l'humanité. Il y a un mois, dans un article de l'Universel (N° du 19 février), Panaït Istrati s'attachait à démontrer que le fascisme, anti-socialisme, anti-démocratie, anti-justice, anti-humanité, anti-civilisation, anti-tout, est le plus grand ennemi de l'humanité.

Une réponse

PANAÏT ISTRATI DANS SON NOUVEAU ROLE
LES VICTOIRES DU CAPITALISME
Le cas Panaït Istrati
La lettre

LA REVUE JUIVE DE GENÈVE
Directeur Josué JÉHOUDA



3, av. Marc-Monnier
Téléphone 49.567
Comptes chèques postaux
Suisse : GENEVE 1 15 70
France : LYON C.C. 56719
Adresse télégraphique :
Revuejuive Genève

GENEVE, le 28 février 1935

Mon cher Panaït,

Tu es terriblement attaqué dans la presse juive. Il paraît que tu es devenu antisémite enragé et que tu t'associes à un groupe réactionnaire et antisémite. Avant de faire paraître sur toi quoi que ce soit dans cette revue, j'aurais bien voulu savoir de quoi il s'agit. Je prépare sur toi un papier pour mon numéro d'avril. Réponds-moi assez vite en me voyant toute la documentation nécessaire.

A te lire par un de ces prochains courriers, crois-moi ton fidèle ami Josué Jehouda

MONDE
6 Février, à Journal.

Faites Panaït - In revista evrească "Le Week", care apare în luna februarie, am scris un articol intitulat: "In juive... Panaït Istrati".

Articolul e scris de M. Sactzger (Februarie 1935.)

Isaac HONOWITZ
205 EAST 10th STREET
NEW YORK, N. Y.

11 Febrarie, 1935

Presă „independentă”-comunistă și Panaït Istrati, sau cum devine omul... huligan.

2 Lei

S p o r t

FAPTE DIN ȚARA

VENUS-CRIȘANA

Duminică 17 cr., în cadrul celui de a treia zi a returului diviziei naționale A, va avea loc în capitală, pe terenul din Splaiul Independenței, matchul Venus-Crișana.

Intr-o pasă de formă, negrii au cedat în toamnă la Oradea cu 4-1; un scor extrem de sever, explicabil însă de — după cum am spus — forma slabă în care s'au prezentat bucureștenii; după un sezon extrem de încărcat.

Cum de astă dată, campionii naționali sunt odihniți și puși la punct cu antrenamentul, figura ce o vor face — e de sperat — va fi din cele mai onorabile.

ANTECEDENTE

În cadrul diviziei trecute, Crișana a disputat ambele partide în București; cu prezența lui Baratkî în rândurile sale și înădevăr, orădenii au învins — nu însă pe merit — datorită unui shoot formidabil al acestuia. Singura partidă, în care l'am văzut jucând în adevăr fenomenal, de atunci însă... apă de ploae.

În retur, venusii au reușit să-și ia o bine meritată revanșă, zdrobind pe orădeni cu un 3-0.

Apoi, Venusul a cucerit campionatul național, învingând de două ori — consecutiv — Ripensia și a susținut un program internațional extrem de aglomerat, de pe urma căruia, s'a ales cu jucătorii vlaguiți, astfel că în tur a reușit o figură extrem de slabă.

În această situație, nu ne-a mirat cătuși de puțin înfrângerea ce a suferit-o în toamnă, din partea Crișanei, care dealtfel, nu a reușit nici ea mare lucru în rest.

Și ca să oglindim, cât mai bine realitatea, e suficient cred să spunem că revenindu-și către sfârșit, negrii au învins C. A. O.-ul cu 2-0, același C. A. O., care la rândul-i învinsese Crișana cu 3-1; se vede clar anormalitatea rezultatului.

CUM SE PREZINTA COMBANTANȚII:

Venusul, a susținut două matchuri de antrenament; în primul a învins Prahova cu 7-0, iar în cel de al doilea, a cedat C. F. R.-ului — fără a depune eforturi — cu 5-2, două rezultate înșfârșit, pe care nu putem pune temei, interesant fiind însă de menționat, faptul că campionii naționali deșin o formă fizică acceptabilă.

În ce privește pe Crișana, nu știm ce a făcut la antrenament, știm însă că a cedat Duminică trecută cu 2-1 C. A. O.-ului, după un match extrem de strâns.

Deci, nici forma sa nu e de ignorat.

ECHIPELE.

Venusul, va prezenta formația obișnuită, minus Burdan, adică: Lăpușneanu, Sfera, Albu, Bărbulescu, Eissenbeiser, Achis (Stan-ciou), Vogl, Volodea, Sepi, Petea, Motoroi.

Iar Crișana, aceeași formație care a opus o rezistență atât de dărză C. A. O.-ului: Jambor; Romanescu, Szabo, Szoke, Nagy, Pintea, Cionca, Baratkî, Matei, Lakatos, Stetz.

Analizând compartimentele respective, vedem că Jambor, dacă nu îi e inferior lui Lăpușneanu, nu e nici mai bun; deci egalitate. În ce privește bekia, tandemul Sfera-Albu, e de departe superior celui format de Romanescu-Szabo; atât individual cât și în grup; deci, una la mână.

Mai departe, Szake nu e nici mai slab decât Bărbulescu, același lucru, l'am putea spune și despre Pintea-Aktis.

Singurul dezechilibru, în acestă linie, e între Nagy și Eissenbeiser; ultimul fiind de departe superior.

Trecând la înaintare, ce-a venisistă e superioară individual, în vreme ce înaintarea orădeană e mai eficientă în ansamblu.

PRONOSTIC.

Având deci, în vedere cele de mai sus plus terenul, favorită pare Venusul.

Toată cheia succesului, stă însă în felul în care se va comporta triplata.

Dacă aceasta se va înțelege, gazdele pot bate până la trei goaluri diferență, dacă nu, n'ar fi exclusă o surpriză.

Matchul va începe la ora 4. În rest, se va întâlni la Cluj.

JUVENTUS-«U»

Atât Juventus cât și Universitatea, dispută primul match în cadrul diviziei naționale în actualul sezon.

Favorită pare formația Clujana, totuși n'ar fi exclus ca bucureștenii să rupă cu tradiția.

ROMANIA-RIPENSIA

La Timișoara, îndrăcita formație a României din Cluj, se va răfui cu groșii locali.

După admirabila figură reușită în fața Chinezului — 3-1 — maximum ce va putea da în fața Ripensiei, îi va aduce — poate — un match nul.

AMEFA—CHINEZU

La Arad, Muncitorii localnici vor primi vizita Chinezului, căruia îi va ceda. Totuși un draw nu ar fi exclus.

La Oradea, C. A. O. va primi replica Gloriei asupra căreia va obține o ușoară victorie la scor.

UNIREA TRICOLOR— C. F. R.

Pe arena din obor, se va disputa Sămbătă după amiază întâlnirea dintre C. F. R. și Unirea Tricolor.

Va fi primul match oficial din acest sezon între două formații bucureștene.

Cum ambele teamuri, sunt după câte-o înfrângere, una morală și alta materială, e de prevăzut o luptă aprigă din care nu se știe cine va eși învingător.

Totuși, după felul în care s'au prezentat pe teren favorită pare C. F. R.-ul, deși și oboreni au o șansă tocmai prin faptul că sunt pazde și un ultimul match nu au reușit o figură onorabilă.

BRAVO ROMANIA!

Duminică seara, telefonul ne-a adus o știre — mai precis un rezultat, care ne-a umplut inima de bucurie.

Echipa românească ROMANIA din Cluj, a zdrobit formația ungurească a CHINEZULUI cu 3-1, un rezultat — adică încă unul — merit să spulhero un mit — supremația fotbalului ungurec.

Asemenea rezultate nu mai sunt rare azi, dar semnalăm, cu cât vor fi mai multe.

ROMANIA o o echipă pornită dintr'un entuziasm tineresc și itocmai din această cauză strigăm... bravo România!



CINEMA TRIANON: BAL LA SAVOY

Săptămâna aceasta între alte premiere cinematografice a conținut și filmul de esență ungurească, Bal la Savoy. Nu vrem să discutăm în cadrul acestei rubrici, nici realizarea sa filmului acesta ca artă și nici eteroclititatea sa — dacă-l putem face culpabil de aceasta în intrasișgența noastră împinsă. Căci aceasta ar constitui fondul unei alte discuții, cu aceiași egală importanță. Însă Bal la Savoy este un imbold foarte dureros pentru noi cei din România, prin gândurile pe care ni le inspiră, fiindcă printr'o tragică asociație de stări de conștiință ridică vâul unei importante probleme pentru crearea unei cinematografii românești. O problemă, care se menține pe poziție, planând deasupra noastră ca un implacabil fatalism cu o ciudată aparență de inaccesibilitate față de oricine. Nu știm să apreciem în viitor, cât va mai dura, până când acest abces va fi răsuflat, dar sigur e că nerealizarea unei industrii a filmelor naționale e un nemăsurat rău pentru noi. O cangrenă ce se înfige tot mai adânc pe trupul celor ce într'un mod cu totul facil, ar fi purificați de ea. Problema cinematografului autohton, ce încheie ca într'o crustă răul pomenit mai sus a devenit din nou și mai actuală, prin însăși motivul că anumite lucruri consumate de aceiași factură, cu același substrat, — deși într'alt loc — au amintit-o dureros. E vorba de filmul Bal la Savoy care a fost în întregime realizat pe speșele Ungurilor, cu toată înaptitudinea ce o au în acest domeniu. Inaptitudine provenită nu atât din cauza nepriceperii în acta cinematografică, cât mai ales din cauza insuficienței «materialului» cinefil. Dar

aceste neajunsuri au fost completate prin elanul și dragostea lor, de a activa în acest domeniu. Avem, de a face va să zică, cu compensații al căror surrogat a fost dintre cele mai reușite. Și confirmarea ne-o dă însăși filmul, pe care l'am văzut și care ne-a mulțumit pentru că în el am întrevăzut o muncă conștientă și națională a producătorilor săi, o muncă ce ne impune prin înălțarea ideii incumbate.

Și deși pe alte terenuri vom fi potravnici vecinilor noștri, trebuie acum să-i aprobăm și să le recunoaștem meritul. Toate celelalte piedici pe alte domenii să rămână, însă cele relativ la problema noastră să cadă. E poate o turpitudine faptul că noi cogeamite țară să luăm lecții dela un popor și o țară pigmeică.

Căci filmul Bal la Savoy, e o usturătoare palmă trasă pe obrazul țării noastre și un caustic exemplu pentru cei ce se numesc «cinematografiști» români. Nu știm ce alocații se vor fi făcut pentru filmul ungar, dar la noi sunt vreo câteva milioane și cu toate acestea nu se întrezărește nimic. Au de gând oare, ca cei care conduc statul să fie mult înainte acest cântec sinistru? Nu vor să-l mai întrerupă, căci e măhnitor pentru toți buni români? Avem alături de noi câțiva oameni care au vrut și au reușit să facă ceva, iar noi un popor uriaș în comparație cu ei, după ce facem și dani să fim mereu prevalați.

Nu ne sunt de ajuns aceste pilde, cea cu Ungurii și la noi în țară, filmul românesc Bing-Bang, care realizat fiind de niste artiști exaltați a atras atenția publicului, deși a uzat de mijloace reduse și nesatisfăcătoare.

DUM. GAȘPAR

SĂRBĂTORIREA MARTIRILOR: HORIA, CLOȘCA ȘI CRIȘAN, LA BRAȘOV

Societatea «Astra» cu concursul școlilor secundare din Brașov, au sărbătorit cu mult entuziasm 150 de ani dela moartea acelor, care au suferit martirajul pentru scuturarea iobăgiei, cari au murit nu pentru o ambiție națională, o dorință de supremație, ci au murit pentru o biată bucată de pâine, pentru libertatea ce le fusese furată.

Păcat că D-l Prof. Teodorescu, care a conferențiat despre această tristă mișcare din istoria noastră, nu s'a odăncit și mai mult în cauzele cari i-au forțat la revoluție. A vorbit mai mult de Român și Ungur, în loc să fi pus problema: exploatat și exploatator sau, iobag și săd-pân.

Vremurile s'au schimbat prea puțin. Asistăm la tragedia Moșilor. cărora li s'a lunt totul; păduril' din cari își scoteau pâinea, au fost date, pentru țere nemiloasă lipitorilor străine.

Când sărbătorim cu pietate marșii neamului, să ne doară sufletul de cei ce-și iau lumea în cap azi, de cei ce mor de foame și frig pe drumurile pribegiei, moarte mai pu; în blândă ca a lui Horia, Cloșca și Crișan, dar moarte provocată nu de Ungur ci de Român.

DELA GURA-HUMORULUI

ASPECTE BRAILENE.

1. Viața culturală din orașul nostru este în plină eflorescență, aceasta datorându-se în bună parte societăților culturale. «Revista Analele Brăilei» de sub conducerea d-lui Ing. Murinescu, organizează săptămânal conferințe culturale mult gustate de public.

«Asociația profesorilor secundari» organizează conferințe similare în amfiteatrul Liceului pentru public și elevi. «Asociația absolvenților șc. comerciale» depune deasemenea răvnă în promovarea culturii brăilene.

Un cuvânt de laudă se cuvine revistei «Relief Dunărean» de sub direcția decanului presei brăilene D-l Basil Clony, într'o ședință trecută s'a comemorat moartea lui Cincinat Pavelescu «Relief Dunărean» este bine privită de publicul iubitor de cultură.

II. Viața muncitorească. Muncitorul brăilean trăește clipe de restriște. Brăila, portul care altădată era grănarul României nu poate da bietului muncitor nici «pâinea cea de toate zilele». În această perioadă când portul nu mai lucrează a fost nevoie de ajutorul Primăriei, care a trebuit să ajute cele câteva mii de gomeri, puși în delicata situațiune de a muri de foame.

Trist, dar adevărat. Am dori înființarea unei asociațiuni menite să conlucreze pentru apărarea intereselor Brăilei, avându-se în vedere mai ales ridicarea portului și îmbunătățirea soartei muncitorului.

III. Tragedia comerciantului român. Situația acestei bresle este pot spune analoagă cu cea a muncitorului. Dar da-

că situația muncitorului este datorită acectivității din port, aceea a comerciantului se datorește grozavei concurenței o face «degenerata rasă semitică». Singurele zile când bietul comerciant poate «ciupi» ceva sunt în zile de sărbătoare vreești, în restul zilelor duc o mizerie de nedescris. Această situație îi duc pe cei mai mulți la faliment și chiar la moarte. POPULAȚIA ROMANA A TREBUI SA DEA O MAI MARE ATENȚIE COMERCIANTULUI ROMAN care are și el dreptul în țara lui la un traiu mai bun și omenesc.

BRAILA SPORTIVA.

Sportul brăilean trăește zile de glorie aceasta datorându-se în bună parte cluburilor sportive, care și-au înțeles cu adevărat misiunea.

Înființarea Diviziei B. a contribuit evident la acest progres. Clubul verid «Dacia-Unirea», este primul clasat în seria V, iar S. F. R. se găsește la locul III la câteva puncte de leader.

«Dacia-Unirea» este mult simpatizat de public, având ca președinte activ pe d-l Lt. Col. Tudose.

S. F. R. este echipa șantierului cu același nume, care ar trebui să dea o mare atenție elementului pur național. Celelalte cluburi trăesc zile foarte grele, Victoria fiind cu mult superioară superioară Primăriei-Tricolor și A. Brăilița.

Ciclismul se pare că va cunoaște unele cesse remarcabile anul acesta.

Nu pot fără să reamintesc de contribuția d-lui Polydor Lichiardopolu, reprezentantul U. F. S. R. și principalul conducător al T. C. Brăila pentru munca ce o depune în propășirea sportului din orașul nostru, sărac în elemente valoroase ca d-sa. Într'un număr viitor voiu reveni.

G. D. TIBERIU, student
Correspondent-Brăila

CORRESPONDENȚA DIN IAȘI

Duminică în 3 Martie a. c. s'au comemorat în localitate împlinirea a 12 ani de la înființarea L. A. N. C. de către prof. A. C. Cuza.

La 10 și jum. o numeroasă mulțime compusă din studenți, meseriași și țărni s'a înconolat spre Mitropolie.

Și după ce au ascultat cuvântul marelui trit al Domnului, s'au îndreptat din nou înconolonați spre sediul Ligei din strada Vasile Conta No. 7.

Aici au ascultat pe d-l avocat Lască Tărăbuță, care arată mișcarea începută de avocați, mișcare începută acum 12 ani de prof. A. C. Cuza.

Apoi vorbește d-l prof. univ. Gh. Căpăreanu care face istoricul mișcării subliniind că formula lui «Numerus Clausus» apăsătoare atât de mult de politicienții de atunci care nu se sfîșie să stea alături de auti români în bănci, este cea lansată de prof. A. C. Cuza încă acum 12 ani.

Vorbește apoi d-l Foișor, câțiva studenți, un învățător din Vaslui și avocat T. Frangulea.

PETRU P. NICOLĂU
Coresp. Iași

Tribuna Parlamentară a opiniei publice

Avem onoarea a întreba pe d-l Ministru al Aviației dacă are cunoștință de cumpărarea unui teren de circa 6 hectare la aeroportul Pipera, de către stat cu prețul de 800.000 lei hectarul?

Dacă știe Domnia Sa că acest teren cumpărat dela doi miști ant-români, fusese cumpărat de aceștia cu câva timp înainte cu prețul de circa 10.000 lei hectarul? Diferența dela 10.000 la 800.000 lei oare se acoperă din fondurile timbrului de aviație?

Și mai întrebăm: știe D-l Ministru al aerului cine sânt acești doi miști?

Cerem puțină cuvîntă în fața mizeriei acestei țări.

ZAHARUL.

Relevăm cu durere faptul că zahărul așa cum am anunțat s'a scumpit cu 4 lei la Kg. și va con-

tinua. Sântem singura gazetă, care a avut curajul și-l va mai avea de oarece noi care am desvăluit la timp această odioasă spoliere a publicului nu putem fi cumpărați. Vom reveni.

CRUCIADA

Asociația Românilor intelectuali de la sate — organizație de tineri entuziaști ce-au obținut seva vieții la sat —, își are ca scop al existenței sale ridicarea spirituală și materială a satului: rădăcina celui mai pur românism.

În aceste timpuri de zbucium material și dezechilibru sufletesc acțiunea întreprinsă de A. R. I. S. pentru ridicarea spirituală și economică a satului, corepunde realei nevoi de a stabili un echilibru cât mai viu între sufletul, muncă și progresele, satelor și orașelor.

Înțelegând să susținem tot ce este aștine sinceră izvorită din suflet românesc subliniem inițiativa d-lui IOAN VLAD, dorind A. R. I. S.-ului realizarea deciziei: ACTIUNE, RAȚIUNE, ÎNȚIATIVĂ, SUFLET.

Cine propagă antisemitismul

de PANAIT ISTRATI



Antisemitismul îl propagă Evreii. Nu toți Evreii, bine 'nțeles. Și nu cei mai inteligenți. Un Lazăr Șeineanu, un Tiktin, Gaster. Candrea ori acest extraordinar Barbu Lăzăreanu, — care ne va răzbuna într-o zi de toate călines-tiadele eminescieniste și ne va da un Eminescu debarasat de toate putregaiurile cu cari îl copleșesc Români scâpați din balamuc sau medici avizi de publicitate, — asemenea Evrei nu oferă priză șovinismului nostru tricolor, sălbatec și tâmp.

Probabil că acești oameni nu s'au simțit nici odată vizați de grosolăniile antisemitismului zev-zec. Se poate ca ei să se fi simțit Români, ca toți cei 100% din populația autohtonă a acestei țări, cari n'au pergament dela Traian.

Ei au muncit cu sârguință pe ogorul românismului autentic, și uneori au plecat, și-au luat lumea în cap. De peste hotare, n'au răspuns cu ură. Și-au văzut de treabă, senini, puțin triști, ca atunci când te vezi hulit în țara ta. Da, în țara ta!

Am cunoscut la Paris pe unul dintre ei, pe acela al cărui Dicționar universal al limbei române m'a învățat să scriu românește și m'a lustruit*), așa cum am povestit undeva. Era atât de fericit să afle că, într'adevăr, pe paginile lui mi-am îmbogățit buchele maternelne, încât nu mai putea să scoată un

*) În schimb, cine va voi azi să se instruiască cu Dicționarul Enciclopedic ilustrat Cartea Românească, va constata că, în vreme ce Vasile Pârvan figurează în Larousse illustré du XX-ème siècle, el este inexistent în această pretinsă «enciclopedie» românească. Și asta, nu din cauza «jidanului» Candrea, ci dintr'a jidogăiei naționale Adamescu, care a exclus pe ori cine contraria spiritul său de găcă. Așa de pildă, veți găsi pe ilustrul necunoscut Ion Trivale (I. Netzler), pe negustorul Sfetea sau pe nuștiu ce frate al lui Alexandri. Dar nu veți ghici nici odată, după ce criteriu s'a crezut drept să figureze scriitori mari ca Sadoveanu, Rebreanu, Cezar Petrescu, dar nici decum alți scriitori mari ca Arghezi, Topîrcăeanu, Galaction, Ibrăileanu, Lovinescu.

Înțelegeți Dumneavoastră ceva din limba asta care costă două mii de lei?

cuvânt. La urmă, mi-a zis :

— Vezi cum iubirea unuia singur te răzbună de ura câtorva mii.

Iar când, acum câțiva ani, la Iași, am auzit în casa lui Mihail Sadoveanu pe mult instrinatul Isac Horowitz cântând „Pe lângă boi“, în idiș, am plâns, deși eu nu plâng decât la cinematograful, unde mă duc odată pe an. Am plâns, fiindcă, din glasul și ritmul aceluia armonios „Pe lângă boi“ în graiul „zidănesc“, am înțeles că pământul pe care te-ai născut e un bun misterios și nefast : unii — ca Isac Horowitz — plecând copil în lume, îl iau cu ei, nu „pe talpa gheteilor“, așa cum Mirabeau se întreba dacă e cu putință, ci în inimă, în suflet ; alții — ca latifundiarul din 1907 — îl transformă într'un mormânt al unei națiuni.

Intre aceste două feluri de oameni, să-mi spună „cruciații“ noștri : care sunt Români ?

Mai am o mărturie :

Copil de șase ani, veneam din Baldovinești la Brăila, în zori de zi, cu căruța cu struguri a unchiului Dumitru. La târg, pe când îmi sorbeam salepul, priveam. Și ce vedeam ?

Vedeam trecând Evreul. Gusta o bobită din coșul frumos orânduie. Îi plăcea, cumpăra. Găsea că sunt acri, își vedea de drum.

Iată însă că se oprea „conu' X“, „dipotat“ colegul întâiu, cu argatul după el. În fața acestuia, unchiul începea prin a-și scoate căciula, dar de îndată ce-l vedea că-i răvășește tot coșul, repede se oțără :

— Să mă ierți, coane X, dar te rog să nu-ți bați joc de munca mea ! Îți place, bine. Nu, uite drumul !

Ce făcea conu' X ?

Ah, asta e o poveste întreagă ! E povestea iobagului român.

Conu' X își vedea de drum, într'adevăr, așa cum îl poftise unchiul, dar nu trecea mult și sosea în galop sub-comisarul pieții, care îi cărpea unchiului două labe, de vedea stele verzi :

— Hristosu' măți de cojan ! Și i tu pă cine-ai insultat, mă ?

Ah, „cruciaților“, sunt tare su-părat acum, când astfel de bucurii naționale nasc din noaptea amintirilor mele ! Dar sunt fericit că pot să rostesc aceste blesteme în casa noastră, nu în cea din Sărindar.

Aici am vrut să ajung ! (Nu, n'am vrut nimic... Așa mi-a fost scris. Eu nu sunt decât o morișcă a Destinului).

*

S'ar putea să-mi obiectați : „Dar Evreii buni sunt rari“. Aș putea să vă răspund : „Nici Românii buni nu sunt mai deși“. Eu, însă, pretind că oamenii trebuie împărțiți și judecați altfel.

Bunătatea și răutatea lor nu sunt în funcție de naționalitate, ci de condiție socială, înainte de toate, apoi de temperament, de inteligență. Astfel cercetat, aflăm că omul anonim, care luptă din greu cu viața, e mult mai bun, mai tolerant, mai înțelegător. El e și cel mai numeros.

Se știe că am fost vopsitor, zurgav de case, și în meseria asta, pe vremuri mai ales, Evreii compuneau trei sferturi din breaslă. Ei bine, nu-mi amintesc să fi asistat la vreo bătaie între Evrei și Români, pe chestie de naționalitate. Iar acel „măi jidane“, care răsuna uneori pe schele ori la cafenea, nu stârnea în inima celui vizat nici un fel de ură, căci îl știa lipsit de răutate. Pe unii, ca și pe alții, munca, necazurile, nedreptățile patronului român ori evreu, ne striveau deopotrivă și ne înfrățeau în aceeași jale.

Nu se poate spune același lucru despre „intelectualul“ român ori evreu. „Intelectualul“ între ghele-mele este lepra, este pacostea omenirii oropsite.

Acestuia, îi sare țandăra din senin. El nu acceptă viața decât sub aspectul ei dulceag. El e susceptibil ca o mătă belită, e veșnic pornit pe hartă și se crede uns de Dumnezeu ca să dea sentințe. El e sarea vieții. Fără el, omenirea ar pieri.

„Intelectualul“ acesta e mai totdeauna gazetar. Și aci, bine înțeles, Evreul abundă în toată lumea. Și tot aci, acest Evreu, e un om rău, un criminal. El exasperează pe autohton. El propagă și justifică antisemitismul.

Unul dintre cei mai fecunzi și mai citiți dintre romancierii noștri îmi spunea, nu de mult :

— Nu sunt antisemit, dar nu știu cum, la o întorsătură de condeie, mi-a scăpat odată o apreciere desavantajoaasă cu privire la Evrei. Atâta mi-a treuit ! Timp de ani de zile, am fost inexistent pentru întreaga presă evreiască.

Mie nu mi-a „scăpat“ niciodată vreun blam la adresa Evreilor, și nici nu putea să-mi scape. Dimpotrivă, toate cărțile mele sunt pline de gânduri drepte pentru ei, iar în viața de toate zilele, le-am fost, celor buni, frate de când mă știu pe lume. Și cu frăție m'au răsplătit toți Evreii oropsiți.

Nu însă lepra „intelectuală“. Aceasta n'a înțeles să facă din mine decât un lacheu în slujba... „umanitarismului“ care îi convine ei. În ziua în care am spus că acest „umanitarism“ asasinază o muncitor-

rime nevinovată în Rusia, s'a isprăvit cu mine ! Am fost ingropat sub o tăcere cât Himalaia.

Din această tăcere, gazetarul evreu și lacheii lui n'au ieșit decât în ziua când m'au văzut că m'am atins de Evreii comuniști din Chișinău, la cari Francis Jourdain s'a dus să ceară lămuriri asupra stării de lucruri din România.

Acum, priviți la pagina întâia a Cruciadei. Lăsați la o parte tot ce e imprimat. Sunt, mai toate, tăcuturi din ciuperca „independent“-comunistă Monde, a lingăului comunist sadea Henri Barbusse, căzută la un tiraj de răs, de când pontiful Stalin, nemulțumit de ea, i-a interzis intrarea în Rusia, după ce, pe vremea când mă aflam la Moscova, a pus să se scrie în Pravda, (enorma Pravda !), că „tovarășul Barbusse, scriind romanul ISUS, a dat dovadă că e un mic intelectual burghez, care a căzut mai jos decât popa Renan“. (Autorul lui ISUS — carte admirabilă, fie zis în treacăt — deși se afla și el în Rusia, a incasat palma, a tăcut și a continuat să lingă labele lui Stalin). Dela întâi Februarie, căzându-i pe negândite pleșca cu noua mea „trădare“, Monde caută să-și refacă virginitatea habotnică, publicând în fiecare număr răspunsuri cerșite și ușor obținute dela oameni de teapa directorului său.

Bine 'nțeles, campania asta de dărâmare a „Haiducului Siguranței“, care durează de o bună, pe o întreagă pagină din Monde, n'are absolut nici un ecou în presa franceză. Nici un ziar n'a semnalat-o. Și ce e mai curios, nici Humanité.

În schimb, Monde și-a găsit un bun aliat în presa idiș. Mi-o semnalează doi buni prieteni evrei : Isac Horowitz, dela New-York, și colaboratorul meu la Familia Perlmutter, Josoué Jéhouda, de la Geneva, după cum se poate vedea din scrisorile lor facsimilate.

Primul, este un Evreu care-și iubește neamul și limba, exact în felul meu : fără practici religioase și fără paradă naționalistă. E un om și un artist în suflet, gazetar de talent.

Al doilea e un habotnic de față. Scriitor distins și cetățean elvețian civilizat, el ține morțiș să-și propovăduiască nu știu ce crez palestinian dublat de vegetarism și homeopatie. Treaba lui căci nu concepe nici un fel de ură de rasă.

Unul îmi spune, cu o durere care mi-a umplut sufletul de revoltă, că articolul d-lui M. Soctzier, din bucureșteana Di Woch — „În sfârșit... Panait Istrati !“ — a consternat pe toți Evreii de-acolo, cu știrea că am devenit „fascist, anti-

semit“ și că mă „confund cu Garda de Fer“.

Celălalt — trimițându-mi articolul din Monde al d-lui Cohen, pentru care nu mai sunt decât un „Cadavru viu“ — îmi spune că sunt „teribil de atacat în presa evreiască“, fiindcă aș fi devenit un „antisemit turbat“.

*

Ce au cu mine, acești domni Soctzier și Cohen ? Căci, una din două : ori m'au citit și știu că la Cruciada nimeni nu e antisemit, ori nu m'au citit, și urlă în vânt. Cum știe d-l Cohen dela Geneva că eu sunt „copilul drag al Siguranței“ ? Și pe ce se sprijină d-l Soctzier dela București, când pretinde că Cruciada e Garda de Fer și că eu sunt „fascist și antisemit“ ?

Dar poate că acești domni, ca și toți cei de calibrul lor de-aci și de aiurea, or fi știind și ei ceva, și anume : or fi văzut că Cruciada toată și subsemnatul, suntem anti-comuniști.

Ah, asta e altă găscă, dar ce are aface anti-comunismul cu faptul de a fi evreu ? Nu cumva Evreul — Evreul „intelectual“ sistem Soctzier-Cohen — este un comunist înăscut ? și un „umanitarist“ sistem Sărindar ?

Nu cumva toată această susceptibilitate evreo-umanitaristodemocrată se confundă cu apriga dorință a lui Stalin de-a întinde fericirea sovietică peste tot pământul ? Căci, cum se explică faptul acesta nou că, e de ajuns să te atingi de un comunist, pentru ca imediat să vezi țipând un Evreu — „intelectual“ ? Și cum se face că toți acești Evrei-„intelectuali“, ca și toți lingăii naționali în slujba lor, nu rezervă un pic de „umanitate“ și celor asasinați fără judecată în „Patria proletariatu-lui“ ? De ce n'au niciodată un cuvânt de reprobare, un protest, un sentiment de revoltă împotriva fascismului roșu, împotriva dictaturii roșii, împotriva antidemocratiei și anti-umanitarismului care au ingenunchiat un popor de o sută șazececi de milioane de suflete ?

Ei bine : eu numesc acest fel de a fi evreu, o crimă, o politică de asasinat a poporului românesc.

Și — că voi mai fi ori nu voi mai fi mâine alături de Cruciada — un lucru am de spus în chip categoric : toți acei cari confundă interesele rasei lor cu interesele comunismului, precum și tagma națională care îi urmează și pregătește astfel terenul invaziei sovietice, sunt dușmanii omenirii. Cu atât mai mult, dușmanii acestei țări.

Acestora le trebuie, nu Cruciadă, ci metodă musolinistă, kemalistă, hitleristă, adică : stărpire până la cel din urmă.

PANAIT va publica
ISTRATI în numărul viitor
al gazetei noastre :

**Acțiune și
spiritualitate**

Scriitorul, criticul și librarul

O carte apărută, nu mai aparține autorului ei. Ea este, de aci în colo, a publicului. Dar în măsura în care ea pătrunde în public. Cartea însă nu poate satisface toate exigențele acestui public. Și, nici o carte nu satisface integral aceste exigențe. Or cât ar fi ea de bine scrisă. Pentru că acest public cititor este destul de desorientat. Deci el nu știe cum ar trebui să fie o carte bună. La aceasta contribuie foarte mult și critica noastră literară. Lucru pe care l-am mai spus, dar pe care intenționat îl repetăm, pentru a fi de toți știut.

Ca și în politică, și în literatură se lucrează pe simpatii. Deaceia, critica nu-și va putea avea rostul pe care l-ar trebui decât când va renunța la aceste simpatii.

Ceeace ar mai trebui relevat, ca o defecțiune a criticii noastre literare, e și sistemul de a vedea în vre-o carte numai influențe sau reminiscențe ale altor scriitori, streini sau autohtoni. În concepția critică a epocii noastre toate cărțile noi trebuie să sufere vre-o influență. Altfel, criticul n'ar mai putea scrie despre vre-o carte. E o slăbiciune, ce vreți. Nimic nu e valabil dacă nu seamănă, sau n'are unele rezonanțe din alți scriitori. Și e cu atât mai laudabil epntru autor dacă are reminiscențe din vreun scriitor strein. Atunci înseamnă că e cult.

Ceeace ignoră critica, e faptul că nici o idee care se agită azi nu e nouă. Toate gândurile de-acum au mai frământat și mințile antecedenților noștri din toate epocile, începând dela apariția gândirii omenești. Noutatea constă în felul cum e pusă problema, cum e rezolvată și cum e aplicată la epoca respectivă. Pentru că fiecare epocă domină printr'un sistem de a gândi. Printr'un fel propriu de a privi lumea și de a rezolva problema vieții. Nu faptul că o idee a fost desbătută de mai mulți, trebuie să ne facă să spunem că ea nu mai poate fi discutată. Și omul se prezintă sub aceeași înfățișare de-atâtea milenii, dar fiecare are particularitățile lui. Deaceia diferă dela individ la individ. Tot așa și problemele general umane, întâlnite în toate epocile, aduc o noutate ori când, datorită acelora care le desbat. Aceștia le impregnează individualitatea gândirii lor și le fac noi. Natural, atunci când ei posedă această individualitate.

E bine deci să privim evoluția unei idei în cursul timpurilor. Dar numai atât. Nu să spunem că dacă ea a mai format obiectul de gândire al altora, înaintea noastră, încercarea de rezolvare, de-acuma, nu mai are nici un rost.

Un factor tot atât de important, poate chiar mai important decât criticul, în răspândirea cărții, pentru penetrarea ei în marele public, este, însă, *librarul*.

Acesta vine zilnic în contact direct cu publicul. De multe ori el recomandă cititorului o carte. Fiindcă, există foarte mulți cititori cari întreabă „ce a mai apărut nou?” și primesc sugestiile librarului, cari uneori sunt foarte bune. Dar un librar, pentru a fi totdeauna la înălțimea menirii lui, trebuie să citească. El are obligația de a citi tot ce apare. Și citind își formează o cultură care să-i dea dreptul de-a aprecia o carte. Librarul care citește este cel mai bun factor

de răspândire al unei cărți, fiind în același timp și un colaborator al scriitorului. Dacă toți librarul și-ar înțelege menirea — asta nu înseamnă că nu avem și librari conștiinți — cartea românească ar avea o mai mare răspândire. El este cel mai bun critic al unei cărți.

Recomandația librarului are foarte multă greutate. Totuși, trebuie să știe ce să recomande. Odată păcălit un cititor, de către librarul lui, a doua oară nu-l mai crede. Se cere însă și librarului o cât mai mare obiectivitate în aceste recomandări. Pe el trebuie să-l preocupe toate cărțile la fel. Trebuie să iubească orice carte. El nu trebuie să aibă simpatii și nici rezerve. Pentru că librarul este cel mai bun măsurător al gustului public. Totuși, nu trebuie să fiă seamă de acest gust. El are un rost în a-l forma, ținându-se, însă, în afară de el.

Librarul care servește cartea se servește pe el. Fiind de multe ori și editor, răspândind cât mai mult cartea își servește comerțul lui. Și de aceea rostul lui în lumea cărții este și mai greu. Trebuie, uneori, să uite că e comerciant. Să primeze la el interesul cărții. Dar asta nu se poate realiza decât renunțând la unele antipatii pentru unii editori. Toate cărțile, indiferent de editură, formează un bun pe care el e obligat să-l răspândească.

O fi fiind adevărat că o carte bună trăiește prin ea însăși, dar ea nu pătrunde ne recomandată. Scriitorul contribuie și el la răspândirea cărții prin numele lui, criticul prin ceea ce spune despre carte, iar librarul prin simpla recomandare făcută cumpărătorului, care de multe ori întrece în greutate și numele scriitorului și opinia criticului.

De aceea librarul este un colaborator al scriitorului.

PAUL BĂRBULESCU

C A R N E T

Domnul Vaida a ținut deunăzi la Timișoara ceiace se chiamă un discurs. A bătut câmpii, adică două ceasuri și ceva, ca să arate unei săli mai mult sau mai puțin plină, ce e aia «numerus valchius». Ca să arate țării întregi care e crezul politic al mustăților și al ochelariilor domniei sale. Pentru aceasta domnul Vaida s'a bătut cu pumnii în piept și-a desvelit în fața asistenței — impudic — inima, și și-a spus foarte patetic păsul. Lumea, adunată în sala conferinței de curiozitate, ca la cire, a râs și a aplaudat cu mâinile și cu picioarele. În definitiv, de ce n'ar fi râs și de ce n'ar aplaudat, dacă, să fim sinceri, pentru asta venise. Pentru că d. Vaida are dela o vreme reputație de clown. Nu se poate să pronunți «Vaida» fără ca să nu zăbovești compătimitor. Nu se poate să-l vezi pe d. Vaida fără ca să nu izbucnești în înohote. Și în definitiv, pe bună dreptate. Domnul Vaida nu este în prezent nimic altceva decât porumbelul călător al partidului național-țărănesc. «Călător» la propriu și la figurat. Azi aici, mâine la Timișoara, poimăine la Cluj, răspoi-măine la Sibiu. Azi în turneu electoral cu numerus clausus, mâine nu numerus nullus, poimăine cu numerus valchius, răspoi-măine cu numerus... uchellius. Veșnic călător, veșnic un automat fidel al prezentului politic, veșnic în căutarea ciolanului puterii, d. Vaida își schimbă prietenii și principiile cum și-ar schimba ochelarii sau ciorapii. Așa e domnia sa. Un inadapabil și un neînțelept. Un «veșnic tânăr și ferice» și un iremediabil inconsequent. Un adorabil farsor și un inutil agitator. Un mare naționalist și, în același timp un vechi și încercat fracmazon.

A L E A N

Of! Mamă!...
Cum mă mai dor oasele...
Și din biata trudă-a lor,
Alții trag foloasele!

Și mă dor, măicuță, dor,
Lungul șir al zilelor
Cu ursita robilor!

Of! Mamă!...
Trag în jugul boilor
Și s' pradă nevoilor,
Vântului și ploilor...

Pe toate cărările
De sub toate zările
Cresc ciuperci ocările!...

Of! Mamă!...
De-așa trai, lehamite;
Că sunt goș-gogeamite
Și-o duc doar în geamăte...

Mi-au murit cântările,
S'au dus desmierdările
Și bolesc c'oftările!

Of! Mamă!...
Leagăn fă din mâini bătrâne,
C'o să mor mamă ca mâne,
Nu ca om ci ca un căne...

Lua-m'ar lua vântoasele
Să-mi spulbere oasele
Și toate ponoasele...

Of! Mamă!...

CONSTANTIN BARCAROIU



Dar ceiace este trist e că domnul Vaida nu-și dă seama de realitatea situației. De trista realitate a situației. Domnia sa nu se vede așa cum este văzut de mai toți oamenii cu cap ai țării acesteia: ca un biet mușunache cu chivără de hârtie în cap, călare pe «Ducipalul» deșartelor iluzii pe care le făureșteși socotindu-se sus și tare, Hitler-ul României Mari...

«Trecutul meu e ca o carte deschisă» a spus d. Vaida la Timișoara. De acord. Trecutul domniei sale e ca o carte deschisă. Dar numai trecutul. Prezentul nu seamănă nici a carte, nici a ziar și nici măcar a... poză. Prezentul domnului Vaida e ceva foarte, foarte ciudat. Ceva ce înclină către un prematur ramolism. De aceia noi nu-l socotim pe d. Vaida culpabil de faptele sale prezente. Domnul Vaida e bătrân. A îmbătrânit. Și uneori cei mai naivi și mai mofturoși copii sunt bătrânii. Cum este în cazul de față...

O legendă ne spune că țara fără bătrâni a mers de râpă. Ne întrebăm foarte firesc și foarte legitim unde ar fi mers aceiași țară a poveștii, dacă toți bătrânii ei ar fi fost asemănători domnului Vaida...

ION AUREL-MANOLESCU



Cronica literară

B. Iordan: Pământul ispitelor (roman)

Este foarte firesc să văd în cartea tânărului scriitor, d. B. Iordan, o lucrare de preț. Desigur că nu dintr'o curtuazie și cu atât mai puțin dintr'o deferență impusă, cred că este bine să dau cărții sale, «Pământul Ispitelor», acest calificativ reținut și prudent. Este drept că «Pământul Ispitelor» concurează, sau dacă vreți dă o replică, pe deo-parte lui «Ion» de Liviu Rebreanu (sau «Răscoală» de același) prin noul aspect al preocupării țărânului de posesiunea pământului; pe de altă-parte este cred o iconă mai cuprinzătoare și mai obiectivă a generației post-belice, în diversele ei preocupări, pe care a încercat s'o facă, fără să izbutească așa cum ar fi fost de așteptat — Mircea Eliade, în zguduitoră «Întoarcerea din Rai». Dar nu trebuie exagerată această posibilitate de material a scriitorului, fiindcă această carte este, cred, doar dovada unei posibilități care ar putea deveni la un moment dat o adevărată forță epică și analitică. Încă din «Normaliștii» (roman) autorul dădea dovada acestor posibilități, pe un material simplu, naiv, școlăresc, plin de romantism, de regrete erotice — mai mult un fel de platonice. Evoluat în «Vitrina cu păpuși de porțelan» scrisul d-lui B. Iordan încearcă în «Pământul Ispitelor» o oarecare maturizare, atât în materialul omenesc, cât și în resursele sale tehnice.

Se recunoaște însă stângăcia construcției și neputința (în parte învinsă) de a minui personajii prea numeroase, ca la Rebreanu. În timp ce la Rebreanu, de pildă (în «Ion» sau «Răscoală») personajii sunt satul întreg, regizura la d-l B. Iordan este foarte redusă. Cartea întreagă pomenește («pomenește» numai), vreo 38 (numai 38) personaje, dintre cari mai de seamă doar 6 (Manole David, Niculae, Vasile și Grigore, fii lui, Petre Ciudin — învățătorul, Cuzma Pavlov — primarul — politician). Galeria e extrem de săracă. Maturitatea tratării, însă e un bun deplin cîștigat de d-l B. Iordan. Și acesta este un elogiu adevărat.

Pus alături de «Ion» și «Răscoală» de Liviu Rebreanu, «În preajma revoluției» de C. Stere și «Băiatul Popii» de Tudor Teodorescu-Branște, «Pământul Ispitelor» vrea să fie o frescă modernă a dragostei de pământ, deci a problemei agrare de după război, adică un roman social. Aceasta în primul rînd. Ceeace însă cred că este un punct de glorie pentru autorul acestei cărți, este că încadrează această pasiune de pământ în preocuparea vremurilor nouă, ieșind din sîmănătorismul ideologic antebelic. Legarea de o nouă glie (satul Palamarovea din sudul Basarabiei) a familiei țărănești a lui Manole David din Jarăni, prin împrietărire, fără drama bolnăvicioasă a desrădăcinaților tip Maurice Barrès, se proporționează prin dorința de posesiune rațională a pământului și prin dîrzenia întregii familii de a supune pământul, de a-i smulge roada, prin muncă. Pare a fi aci o apoteozare conștiință a muncii, proprie mașin-

mului rusesc din «Invidia» lui Olega. Manole David cu fiul Neculai, Cuzma Pavlov, Petre Ciudin, acest entuziast învățător de zut pentru idealul unificării culturale românești, toți, fac o admirabilă galerie de torturați conștiință și ai muncii, ca în «Invidia» lui G. Olega.

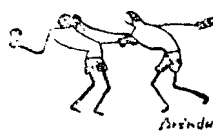
Dar ceeace mi se pare într'adevăr interesant, este că, fără să ba de seamă «Pământul Ispitelor» începe să schițeze diferențierea și fletească a generației ante-belice de cea post-belice. În această măsură, justetea observației și autenticitatea fondului de experiență surprind un moment al specificității românești sud-basarabene. Cartea este astfel o expresie mult sau mai puțin fidelă a nouă spiritualități românești.

Se vede că d-l B. Iordan cunoaște. Cărțile adevărate sunt sensibile la zarea cunoașterilor.

Regret că spațiul nu permite desbaterea pe larg a atitor lucruri interesante. «Pământul Ispitelor» are fără îndoială multe calități: cunoaștere directă, sensibilizare conștientă, forță morală a unui spirit tânăr și nou. Dar are și defecte. De aceea regret că n'am spațiu, fiindcă n'aș face-o din răutate, ci din îndrăgire. Iată și câteva defecte: Lipsa unei perspective mai întinse, neputința de a minui personajii numeroase, simplitatea regizurii, intervenția uneori a livrescului în descriere (apele Fetei Morgana, p. 18; turela Catedralei, idem; tăerile gravate ca 'n orașele de Nord, p. 190; Bruge-ul basarabean, p. 191), femeile prea au carnea ca pilaful (Fany avea «carnea ca pilaful» p. 244; Mașa, era «o femee cu carnea albă ca pilaful» p. 218), metaforele sunt uneori supărătoare (apele sufletului, oglinda sufletului p. 256; crengile sufletului p. 257), se găesc și agramatism: «turburări și coșmaruri care-și cerea drepturile» p. 281); «imi place sentimentele (p. 313). Cartea își face impresia uneori că e un fel de oficiu de căsătorii pentru perpetuarea speței și toate căsătoriile sunt văzute numai în funcțiile lor sociale, fie la țărancă, fie la aristocrată: Ferea, țărancă, măritată cu Neculai David, după întrebarea protocolară și ridiculă din noaptea nunții «Mă iubești? — Da!», și după stingerea lămpii «își deschise pîntecul să primească binecuvîntarea bărbatului pentru viitorul rod al vieții (p. 203), iar Stanislava, aristocrata fiică a primarului Cuzma, la fel, după «Mă iubești, — Da!» și stingerea lămpii «trupul ei se deschise pentru miracolul sublimei vieți» (pag. 354).

Cred că, făcînd abstracție de unele naivități și scaderi cari pot fi trecute cu vederea, «Pământul Ispitelor» de d-l B. Iordan este un roman relativ bine proporționat.

MIHAIL ILOVICI



CARTEA ALBA

Deputatul laburist Attlee a luat cuvântul în parlamentul Englez, făcând «Cartea Albă» care cuprinde declarațiile publice ale Guvernului Britanic în ce privește politica de dezarmare.

Ceace pentru noi Români pare totuși curios, este reproșul celui deputatului Attlee, guvernului, făcându-l că a cheltuit 1.500 milioane lire sterline pentru înarmarea Angliei.

În lei face 800 de miliarde. Ce paraghios pare bugetul nostru pe lângă această sumă. La fel de altfel și față de bugetul Franței care are de 50 de miliarde de franci, adică circa 500 de miliarde de lei.

Și totuși străinii asistă înmărmuriți la voiajurile miniștrilor, comisiunilor și sub-comisiunilor noastre cari descind în cele mai luxoase hoteluri și cari în fond nu realizează nimic. Opinia străinătății asupra risipei banului la noi e perfect stabilită. De aceea ni se împun guverne și ni se bate din picior ca unor slugi de ultima treaptă.

Mascarada pacifistă a primit o palmă din cele mai puternice prin «Cartea Albă» și prin ultima ședință a parlamentului Englez. Președintele Consiliului D. Baldwin rupe cu o sinceritate brutală pânza de morfină pacifistă ce o are legată la ochii o parte din Europa.

«Este dificil să așteptăm astăzi o dezarmare în măsura în care am fi putut s'o așteptăm acum câțiva ani» spune premierul.

«O TARĂ CARE AR DOVEDI CA NU ESTE DISPUSĂ SĂ FACĂ PREGATIRILE NECESARE PENTRU PROPRIA EI APĂRARE, N'AR PUTEA AVEA NICIODATĂ FORȚA MORALĂ ȘI MATERIALĂ TREBUINCIOASĂ ÎN STADIUL ACTUAL AL RAPORTURILOR INTERNAȚIONALE».

Oare n'au nimic de învățat guvernanții noștri, din aceste cuvinte? Ce palme usturătoare pe obraji lor buhavi de beția afacerilor și a panamalelor de înarmare.

Forța morală de care pomenește Baldwin ne lipsește. De aceea sântem vasali în politică externă în loc să ne putem orienta acolo unde vedem că interesele noastre dictează.

Societatea Națiunilor e virtualmente desființată și inexistentă în ce privește scopurile ei.

Sir Austen Chamberlain declară în aceiaș ședință a parlamentului Englez, că Societatea Națiunilor nu poate oferi într'un viitor războiu — pe care nu-l poate împiedeca decât o forță masată care să ia posibilitatea de victorie agresiunii...

Deci, Societatea Națiunilor nu mai reprezintă azi decât o alianță între națiunile reprezentate, în contra națiunilor ce s'ar retrage, și a celor care ar ataca pe una din primele.

Intru nimic Societatea Națiunilor nu garantează pacea.

Pacea într'adevăr n'o poate garanta pe pământ de cât Dumnezeu. Ori până la El ne vor înghiți sfînșitorii pacifismului și desființa agresorii de mâine, dacă vom continua aceiași politică de inconștientă, în risipa banului destinată înarmărilor.

Nu sântem războinici, dorim pacea, dar dacă vecini ne vor ataca,

nu ne putem apăra cu «dorinți» și cu ramuri de măslin.

Arme, tunuri, avioane, iată ce ne trebuie. Fondul strâns cu timbrele de aviație să nu mai fie înstrăinat, să nu mai fie furat, să se dea socoteală de el.

Viața a mii de români va fi scărțată mâine din inconștienta conducătorilor de azi și din crima ce o fac canaliiile ce fură leul aviației.

Acest tineret ce se ridică cere arme și acestea trebuie să i se dea.

Pâine nu i se dă. Rabdă. Dreptate nu i se face. Indură. Dar ar avea să-și apere coliba, mama și țara lui, aceasta o pretinde, n'o cerșește, iar dacă nu i se va da să nu se mire guvernării inconștienți de azi de atitudinile ceva mai dure ale acestui tineret.

Vor arme, căci le este dragă țara. Iar cei ce le vor opri avântul, își vor mărturisii trădarea.

Adevăratul tineret conștient care își iubeste neamul, nu dorește pentru el «puterea», din mâna nevolnică a cârpacilor politici de azi, ci onoarea de ași apăra țara și a o salva din umilița ce o așteaptă. Căci mâine fără arme ar putea deveni, provincie teutonică sau sovietă belșevic.

În fața acestei chemări a pământului se va sfărma orice meschine calcule politice, iar cei ce n'o vor înțelege-o vor plăti trădarea aceasta, cu dezonoarea în fața istoriei.

MIHAIL STELESCU

Scrisoare către teologi

M'am gândit să vădese grafic o steblă de preocupări intime, înțelegând prin aceste destăinuri personale, crearea unui prilej de redresare a prestigiului teologic. Să fac din frământarea-mi tainică, începutul întâlnirilor și să deschidem împreună vadul afirmațiilor descăturate, pe albia căruia să iasă cristalin cugetarea destoinică a rodurilor de mâine.

Iată, deci, sensul acestei scrisori sincere, adresată în mod public tuturor teologilor: slujitorilor preoți, cari poartă în văpaia jertfei, jugul lui Hristos; îndrumătorilor didactici, răvuitori ai unei situații superioare în Biserică; studenților teologi, cari se află în stadiul uceniciei înțelegătoare și se pregătesc pentru ceasul solemn al devoțiunii sacerdotale.

Iar cauzele determinate, din realitatea cărora încerc evidența acestor rânduri, sunt două:

a) Conflictul isbitor dintre întregul tezaur al tradiției ideologice și prezentul spadasin al negărilor felurite, iar consecința acestei răsvăritiri se verifică a fi primejdioasă, prin exemplul aspectului social de azi;

b) deprecierea rostului unic al preotului prin continuă autodiscalificare, lăsându-ne, în acest chip, jefuiți de toți detractorii sfînteniei ideologice și ameșiți lamentabil de așa zisul «secret al lui Polichinelle». Pe de altă parte, ca o consecință a acestui vacuum mentis, asistăm îndurerăți la mizeritatea teologilor, cum se coboară înund în «troaca» tuturor îndeletnicirilor: nu-i îndeamnă eficacitatea unei misturi personale, ci numai avantajul material al ghifturilor.

Din aceste două considerente, mă socotesc îndreptățit să dau veste prin aceste însăilări, să nasc în sufletele celor vizați sentimentul... curiozității, să prezint oricărei minți, o clipă de proces rațional și să mă aștept la efecte voliționale: că unul rupe această pagină de tulnicie sau că altul o păstrează, găsind-o de folos...

Și, ca să mă fac ascultat, țin să declar în prealabil, că nu pornesc la această acțiune de revalorizare a eticului sacerdotal, de cât din puritate spirituală. Nu doresc situații personale în confortul convenționalelor angajări; nu scriu pentru derută și nu-mi bat joc de

misiunea slujitorului de la altar; deasemenea, nu slujesc «simbriaș» din îndemnul vr'unui operator... de decoruri sociale.

Nu! Cine mă cunoaște, îmi știe viața îngemănată cu amarul și mi-a văzut scăpărând, vorba curată, de amnarul indolenței copleșitoare. Oricând și oriunde, am cerut reliefașul prețios al nestematelor creștine, purificându-l de sgra concediunilor efemere.

Poate singura observație, care mi s'ar putea face — și pe care singur și mai dinainte mi-o ridică ridic împotriva — e aceasta: că sunt prea tânăr. De sigur, până la un punct, așa este. Dar eu am trecut prin toate situațiile de formare și acum mă găsesc voluntar într'un stadiu sufleteș, destul de favorabil unor îngrijorări ca cele de mai sus. Iar dacă fac acest apel către toate vârstele, mă gândesc numai la o acțiune comună, care să înmănușeze pe toți tologii adevărați în apostolatul evanghelic.

Ca să mai arăt năzuința, care svâcnește în trapul acestor cuvinte și, deasemenea, să mărturisesc pe larg acest divorț de concepție, cum și aspectul draconic al Bisericii noastre, înseamnă să repet aceeași uluitoare strigare: ne găsim rușiți din lanțul susținerii ideologice și orbecăm fără sens în abisul miasmelor distrugătoare.

Toate acestea sunt înțelese și constate de oricine, mai ales acum când spasmul, falsei cugetări suplinește orice muncă de vibrații intelectuale, iar sughițul foamei e singurul paleativ în contra mizeriei.

Vreau, deocamdată, să lămuresc altceva: de ce tocmai din acest loc m'am gândit să dau semnalul tineretei creatoare, prin care să urnim din static toate valorile necesare unei vieți bisericești dinamice?

Aș fi fi vrut — și deseori am încercat acest lucru să încep o acțiune de strângere a teologilor, ca împreună să ne călim în jarul nevoilor înalte, să regăsim făgașul disciplinării și să ridicăm pragmatic prestigiul slujitorului de la altar. Deasemenea, am căutat să afl unele cuiburi de frământare, în interiorul cărora dorișam să doșesc frământătura sbaterilor mele intime.

Nicăeri n'am putut începe ceva din acest plan.

Viața satului

Agricultura și cooperarea

Luptele politice în jurul autonomiei Cooperăției, nu s'au terminat încă, așa că — pentru un moment — ne abținem dela comentarii pentru a nu mai stârni suspiciuni ori animozități.

Pentru noi, acei cari nu vedem redresarea economiei naționale, decât prin cooperare, luptele acestea sunt totuși nădejdea unei reînvieri și așezări pe baze mai solide a acestui singur așezământ apropiat veridic de nevoile micului producător.

Cooperarea — așa cum trebuie să fie — e singura salvare a micului producător, poate fi singura chezușie că bogățiile țării vor fi valorificate cinstit și în folosul colectivității.

Iată singura rațiune pentru care înțelegem să susținem cu toate puterile noastre — organizarea cooperăției.

Așa cum este împărțită munca micului producător, îi este imposibilă o justă valorificare comercială, a produselor fără o organizare colectivă.

Lăsat în starea de azi, sateanul, va fi mereu boul de jug al marelui proprietar dar mai ales al intermediarului veros.

Pentru întărirea afirmațiilor noastre, dăm exemple:

Ca să obție pământ de muncă — deoarece acela pe care îl posedă, nu produce suficient pentru întreținerea familiei — sateanul se îndatorește boerului. Cum? Socoteală foarte cinstită. Boerul dă pământul și în cel mai bun caz — sâmbânța iar țărănul jumătate muncă pe un an pentru pământul ardat, plus un număr de zile de muncă pe pământul boeresc, cu preț, — cazuri concrete chiar de 7 lei pe zi!

Produsul acestui an de muncă chinuită — țărănul nu-l poate vinde, neavând cantitate, decât nu-

Cei mai mulți dintre tinerii teologi iau intervalul acesta de 4 ani pentru studiu, un răgaz de dolce farniente. Iar ceilalți se împart în două: unii se retrag doctoral între cărți și «studiază» teologia, iar alții se fac uneltele de șantaj și de argumentare, pentru victoria unei acțiuni vătămătoare. În plus, preoții și profesorii — în cea mai mare parte — luptă direct în cloaca partidelor politice.

Ori în asemenea locuri ce putem afla? Ce forțe de muncă și ce garanții de victorie se pot găsi în plevușca politicianismului sau în camerele deochete ale mincinoșilor îndrumători?

Nimic. Sau poate numai devvalorizarea principilor creștine și dezertările de ordin etic.

Așa că popasul meu în casa acestei «Cruciade» e motivat. Eu aici am găsit înțelegerea suficientă a rostului ce-l are Biserica, am făcut anticipat confirmările și am făurit identitatea de plan.

Am venit în rândurile «Cruciadei» numai cu această năzuință: să pornim acțiunea de restabilire a preotului în centrul vieții românești. Să reabilităm politicul în sensul etic și să efectuăm binefăcerea socială după semnul spiritua-

mai, la preț modic, intermediarului, de cele mai multe ori un foarte dubios... «cerealist». Astfel dacă omul ar sta să-și socotească munca ar afla că munca lui e deficitară, chiar atunci când anii agricoli sunt foarte buni.

Alt exemplu. Creșterea vitelor și creșterea păsărilor nu pot fi rentabile pentru producător deoarece cantitatea mică a produselor depreciază valoarea lor și îl pune la cheremul intermediarului, singurul care și poate permite să adune și să distribuie pe piața internă ori externă abea atunci «când e sezon».

De aci — fantastica îmbogățire a intermediarului în dauna acelor cari i-au dat — prin trudnică lor muncă — posibilitatea de câștig.

Dacă am putea înlocui intermediarii prin asociațiuni de producători conduse cinstit, fără sprijin ori amestec politic, valoarea muncii și priceperii micului producător ar fi restituită numai producătorului — singurul care ar putea ajunge la o situație economică prosperă.

Pentru realizarea acestor întovărașiri de producători nu trebuie, deocamdată, nici ofensive, nici lupte politice, nici mari credite. E necesară numai înțelegerea și cinstirea, priceperea și bunăvoința acelor luminați conducători ai satelor, în care mai putem avea nădejde.

Satul va progresa numai atunci când aceste forțe conducătoare își vor înțelege menirea de a organiza și numai temeinic pe tărâmul economiei naționale și a înfrățirii tuturor acelor cari prin muncă năzuiesc o viață mai bună.

Noi, ne vom face datoria să le semnalăm posibilitățile și să le sprijinim acțiunea.

MARTUS BEJAN

lității. De aceea, întâlnindu-ne aci, înțeleg să lucrăm numai pentru realizarea integrală a preceptelor evanghelice: nu susținând ura între neamuri, ci iubirea creatoare; nu argumentând pentru brutală și crimă, ci deschizând inima pentru suferință și ajutorarea celor nevoiași. Ridicând criteriul creștin în cugetare primatul adevărului evanghelic, iar în viață, insignele unei exemplare probități.

Iată, deci, explicația venirii mele la această tribună românească.

Din acest loc, unde ne putem întâlni, nu ca să facem desmăț politicianist, înțelegem să pornim în toate straturile sociale, să corectăm actualul sens al vieții, să reîncadrăm traiul acestei țări în per-vazul curat al ideologiei aurifere și să urcăm puhoi de lume pe treptele de ascensiune teofilă.

Și pentru atare acțiune, timpul de față e cel mai necesar: acuma se petrece vâltoarea telurică de distrugere a oricăruia foc spiritual, iar oamenii se află într'o fază sufletească de îngrozitoare nesiguranță.

Deci, teologilor, gândiți-vă bine!...

MIHAIL ȘTEFAN

Morala profesională în muncă. - Abuzuri nesancționate

În viața de toate zilele, în țara influențelor cu sau fără păcat, ne strecurăm printre atâtea abuzuri și ne lovim de atâtea abuzuri, încât cred că dacă am analiza faptele, nu am ști pe cine să scoatem în voroie: pe cetățean sau pe autoritatea care prin excelență devine o complice și adesea un exemplu al abuzului.

Abuzurile, sub toate formele, circula între avocat și magistrat, între profesor și elev, între superior și inferior pe toate scările, de la o instituție la alta, dela cetățean la autoritate și dela autoritate la cetățean!

Țara a ajuns la bunul plac al fiecăruia, care prin influență, prin politicieni, prin bani sau alte mijloace, sunt puși acolo unde sunt, pentru a deveni simpli abuzivi pe seama cetățenilor, cari sunt purtați ca o turmă de oi flămândă, prin ierburile rele cari cresc lângă porțile și înăuntrul instituțiilor de tot felul. Labirintul social de astăzi a întrecut toate așteptările. Firul conducător al Ariadnei pare că s'a rupt, odată cu lipsa de bun simț al multor conducători și judecători ai treburilor și drepturilor cetățenilor acestei țări.

Nepregătirea multora, în profesia ce și-a ales-o, este o pacoste pentru nevoile și dreptatea acestui popor.

Labirintul justiției, acolo unde pașii într'adevăr sunt pierduți pentru totdeauna, nu mai găsim o eșire decât cu foarte multă pierdere de timp, de bani, de nădejdi.

Criza de astăzi, în avocatură, nu se datorește atât cauzei unui prea mare număr de avocați ci mai mult prin intrarea, în acest magistrat corp, a multor secături, abuzivi, incorecți, oameni cărora nu le-a plăcut să muncească și să se consacre unei cauze drepte, pe cale cinstită; fără procedee incalificabile, ce sfarmă toate nădejdiile bieților cetățeni, cari cu drept cuvânt își pierd pașii în căutarea justiției.

Adesea ne întrebăm cum se face că am ajuns la crearea acestei mentalități, acestei atmosfere cărora i se datorește atâtea victime, atâtea averi pierdute, atâtea cauze drepte ocolite și amânate sine die? Cine și cum se face dreptatea în această țară?

E suficient să fii avocat de mână treia pentru ca să te poți preta la toate șantajele, la abuzuri și la toate procedeele incalificabile pentru a pune pe drumuri oameni cinstiți, dornici de muncă?!

Ce mentalitate rea stăpânește pe avocații de mână a II-a sau a III-a — intruși în corpul avocaților pentru a-i strica omogenitatea și conștiința profesională — necesară împărțirii dreptății?

Aceștia sunt acei cari ca avocați au mai multe procese personale — decât ale altora. Aceștia sunt trântorii cari își caută victima pentru a o rătași în labirintul justiției, de unde nu poți obține dreptatea decât prin mâna avocatului cinstit, demn și bine pregătit. Altfel e o continuă pierdere de timp la care adesea, actuala procedură se pretează de minune. Temporizările în rezolvarea cauzelor drepte sunt la ordinea zilei.

Toate acestea ne conduc la constatarea pe care o trag din mărtu-

risirea unui cetățean: *Mai bine, decât să mă judec, dau și fug.* Iată una din cauzele crizei profesionale în corpul avocaților.

Printre multele exemple, pe cari oricine le poate culege din palatul justiției, voi da pe acela al unei cooperative, condamnată la moarte, pentru că s'au găsit doi avocați, certați cu morala profesiei, cari cu dexteritatea «oamenilor de meserie» să-i înseneze procese, puțând-o pe «sala pașilor pierduți», cu singurul scop de a temporiza situațiunile neclare, din cari să poată trage foloase.

Acești doi mari! avocați sunt: Maiorul Ștefănescu-Drăgănești și Ștefan Zăvoianu.

Printr'o întâmplare — în ultimul timp — acesta din urmă — s'a amestecat în acțiunea gărzii de fier, nu pentru altceva, decât să speculeze pur și simplu acel timeret entusiast în jurul unei gazete fantomă «Dacia» a cărei poveste o vom desvolta în curând.

Aceștia doi — s'a întâmplat să facă parte din aceeași cooperativă. Primul în calitate de censor, a vrut și a devenit, peste noapte, președinte — după legile lui.

Al doilea, Ștefan Zăvoianu, căpătând mandat de președinte din partea consiliului de administrație — și în această calitate, confundă pur și simplu calitatea de președinte cu cea de «director proprietar» al ziarului «Dacia». Ambii deși legal demisi, din calitatea ce aveau în cooperativă — pentru motivele arătate mai sus — se complac în a-și menține aceste titluri contra legii; iar pentru șicănarea membrilor consiliului acestei cooperative, fără să aibă vre-un drept — s'au plâns justiției. De ce? Numai spre a se putea folosi de o stare excepțională — aceia că fiind în conflict juridic cu cooperativa, să se bucore prin aceasta: primul de a sta 1½ lună cu întreaga familie — în sediul cooperativei unde intrase samavolnic peste noapte și n'a putut fi dat afară, căci ascunzându-se după spatele lat al d-lui Decan Petrovici, justiția a devenit deodată sentimentală.

Cooperativa a fost furată și dăunată de acest Ștefănescu-Drăgănești; iar astăzi se mai judecă încă *Judecata* pentru acest domn este un mijloc de a teroriza pe membrii consiliului, cari au reacționat contra elementelor dovedite negative și profitoare.

Al doilea erou: *Colonelul Ștefan Zăvoianu.* În calitate de președinte ocupă întreg sediul și mobilierul Cooperativei, oferindu-l în mod abuziv administrației ziarului «Dacia». Face astfel imposibilă activitatea cooperativei în mijlocul «dezordinei organizate», în jurul gazetei d-sale anunțată că va apărea, dar care nu putea să apară, din cauză că nu avea fondurile necesare scoaterii unei gazete zilnice.

Nu trebuia să apară, pentru că d-sa ținea pur și simplu să-i rușinească un șantaj împotriva Statului, pentru care a introdus în scenă pe legionari, de data aceasta în «redacție» și PE AFIȘE — special comandate.

Scop precis: DETERMINAREA CENZUREI SA-I RETRAGA AUTORIZAȚIA DE APARIȚIE cu dublu efect: pentru garda de fier,

justificarea neapariției gazetei; pentru d-sa: șantajarea guvernului prin a-i cere despăgubiri de câteva MILIOANE pentru că a fost împiedicat să scoată gazeta.

Justificarea despăgubirilor trebuia s'o facă prin menținerea samavolnică a sediului gazetei, în apartamentul central ocupat de cooperativă și unde d-sa nu plătea decât o chirie lunară de 1800 lei — aceasta până la 15 Ianuarie cre., de când a renunțat să mai plătească.

În schimb, așteaptă roadele șantajului: *Guvernul propriu zis statul, din banii contribuabililor, TREBUE să despăgubească pe șantajistul, naționalist de paradă.*

Aceștea sunt figurile din Baroul de Ilfov cu care cooperativa și-a găsit de lucru pentru a se judeca gase luni continuu, fără să ajungă la un rezultat juridic, adică:

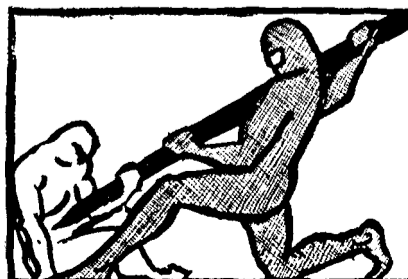
Primul să fie condamnat să achite sumele datorate și daunele cauzate cooperativei, mai ales că n'a avut nici odată capital depus în aceasta și nici președintele n'a fost, după cum o dorea;

Al doilea, *Colonelul Zăvoianu să plătească chiria până la zi pentru sediul ce ocupă și să restituie mobilierul cooperativei, ce și l'a însușit pentru sucursala ziarului d-sale.* Numai apoi să aibă pretenții de despăgubire — și atunci cea modeste sau de loc, — pentru că d-sa nu este victimă în aceste împrejurări ci **AUTORUL MORAL al situației precare, creată curentului naționalist, din care zice că face parte și pe baza căruia a făcut atâtea victime; este autor moral al situației creată cooperativei prin atitudinea prea puțin românească și neloială.**

Din toate acestea rezultă clar că *d. Ștefănescu-Drăgănești ca și d. Șt. Zăvoianu,* punându-se la adăpostul grelei și încetei proceduri judiciare, *câștigă timp de a profita:* primul de a nu achita datoriile către cooperativă; iar Ștefan Zăvoianu să ocupe un apartament — sediul cooperativei și mobilierul ei — pentru care nu mai plătește nici o chirie de patru luni de zile, fiindcă a înțeles să introducă Cooperativa în justiție ca proprietarul; adică să scoată castanele din foc, cu mâna altuia și să profite de temporizarea conflictului, în dauna cooperativei.

Unde este morala profesională în aceste două exemple, cu care ilustrăm articolul nostru? Corpul avocaților va trebui în primul rând, să verifice acțiunile donchișotești, ale membrilor săi de categoria celor de mai sus, procedând la o epurație a moravurilor profesionale. Un corp de elită trebuie să reacționeze la timp pentru a deveni un exemplu de moralitate în câmpul muncii profesionale, unde nu putem să zicem că există astăzi o moralitate și o conștiință la datorie, așa precum o dorim.

DEM. C. MILOZI.



Răspunsul d-lui Mucichescu-Tunari la ancheta noastră

Dragă Domnule Ștelescu,

Mă grăbesc a răspunde anchetei pe care o întreprinzi în «Cruciada Românilor». Și în loc de orice introducere diplomatică, te rog să primești cu anticipație scuzele mele în cazul, când răspunsurile nu te vor satisface în întregime. În însă a preciza: Așa precum îți amintesc, atunci când ne aflam pe fronturi adverse, și-am vorbit totdeauna răspicat și fără de nici un menajament. Acum când ostilitățile de odinioară s'au mai îndulcit, am toate motivele ca să fiu față de d-ta și mai sincer și oarecum afectuos. Așa dar și îmbărbătările și muștrările pe care le voi schița, le voesc totipe într'o strângere de mână camaraderescă. Deci să începem:

1) De ce citești «Cruciada»?
Ași putea să-ți dau un răspuns pedant: pentru că citec nenumărate ziare și reviste. Ar însemna însă să nu spun totul. De aceea mărturisesc: Urmăresc cu o oarecare pasiune revista dumitale pentru că văd în ea un torent sufletec repetit din strămoșii stăncilor inchiși de odinioară spre câmpiile scaldate în soarele libertății.

2) De ce — și aci răspund la a doua întrebare — mă interesează în deosebite articolele dumitale precum și cele sfaturi pentru tinerii cari fac politică (cari deasemenea cred că îți aparțin). Ceace scrii d-ta: amestec dramatic de dureri ucise pe altarul unui ideal ucise pe altarul unui ideal înșelat și de răbufniri violente împotriva sclușii care, într'un mod diabolic a diformat sufletele atator tineri nevinovați, alcătuesc pentru mine și un fel de satisfacțiune, pentru că, tot ceace am spus și ceace am scris despre acest prsonaj sinistru, se verifică întocmai. Iar dacă d-ta ai un merit în această chestiune îl ai pe acela de a fi îndrăsnit să te aproprie de «idolul» de carton și lovindu-l Jisprețuitor cu piciorul să dovedești lumii toată goliciunea acestui mit cu calități de fachir. De aceea cred că — și te rog a mă crede că sunt stăpunit de cea mai verificată convingere — misiunea d-tale este ca să continui lupta — cu accente și mai tari — de rostogolire definitivă o asasinului cu înfățișare de «arhanghel».

3) În ce privește părerile în contradictorii față de ideile militate în ziarul «Cruciada Românilor» mărturisesc, așa avea cam multe de spus, aceasta într'u cât, până în prezent ideile «Cru-

ciadei» s'au înfățișat pe planuri variabile. De altfel, revista e tânără laboratorii deasemenea, așa încât însemna să fiu nedrept dacă, v'as aculipsă de coeziune programatică pe și uneori de consecvență.

Eu v'am înțeles. Entuziasmul timp d-v. s'a lăsat de exemplu cucerit lentul lui Panait Istrati. Și poate făcut rău. Panait Istrati a greșit dar, cred că a făcut-o din cauza tului său svăpăiat. «Cruciada» poate dela el ceace este bun. Că deocam nu și-a precizat tiparele în care a capă numai ce este bun, aceasta însemnează că nu există posibilități de mediere.

4) Despre partidele politice am voit a nu mai vorbi de data aceasta însemna să întunec aceste clipe de seninare — și apoi, precum știi, eu 12 ani, cred într'un om: A. C. Cuză deci subscriu într'u totul la părerile care marele gânditor le are despre titele politice.

5) Declarația de mai sus, fimi sinceră și răspunsul dela acest aliniat. Fără să fiu acuzat de subiectivism, face afirmațiunea că nu cunosc în politică a noastră, decât o singură nizațiune naționalistă: «Liga Apol. Naționale Creștine».

Celelalte fracțiuni desprinse din L. N. C. sau create prin convertirea a diferiților oameni politici compri sau uitaji, nu au altă misiune decât aceia de a îngreuna mersul spre înal al L. A. N. C.

Și eu, îți mărturisesc, cred în ea iabând.

Și mai cred în ceva: *Această organizațiune, care numără în rândurile a cei mai mulți dintre fruntașii mișcării studențești dela 1922, are misiunea de a strânge într'un mănunchiu de oameni știți și hotărâți pe toți acei ce se bereză treptat din ghiarele răătăcirii trecătoare, pentru ca, să formeze astăzi ultimă rezervă de nădejde, pe care o teaptă Țara.*

Ceace și-am scris, dragă domnule Ștelescu, nu sunt vorbe ci sunt fărime de devăr, smulse dintr'un suflet pe care l-au încercat toate necazurile unei luni de fiecare zi, timp de 12 ani — lupte pe ogorul unui naționalism generator speranțe.

Ce fericit aș fi, dacă în urma dăunărilor suferite ai fi și d-ta tot atât de optimist ca și mine.

Arhitect MUCICHESCU-TUNARI

MORAVURI CODRENISTE

Zilele trecute au avut loc la facultatea de medicină alegerile noului comitet. Desigur că nu acest fapt ar putea reține atenția noastră, cu toată simpatia ce o purtăm comitetului nou ales.

Alteceva meriți însă atențiune. La aceste alegeri au fost două liste una: cea învingătoare și alta întocmită de marele «Căpitan» Corneliu Z. Codreanu care cu toată grija «POLITICA» (?) are vreme să se joace și de-a studenții.

Până aci nimic grav, ba chiar destul de amuzant.

Dar în clipa când «inoitorii româniei de mâine» au văzut că studenții mediciniști nu pot fi convingeți cu binișorul a vota lista «căpitănească» au început cu «bătă», argumentul suprem. Mai mult, au stins lumina, au spart geamurile și au tăbărât pe colegii lor lovindu-i orbeste, cu furie.

Capătul acestui vandalism codrenist a fost încununat prin spargerea bustului lui Victor Babeș. Sacrilegiu, barbarie, banditism iată moravurile pe care «divinul căpitan» le introduce între studenții și speră încă, să le poată introduce mâine și'n țară... dar atât i-a mai rămas, speranța... și-o cea-

tă de bătuși.

Furia neputinciosului se manifestă, așteptăm... nebunia.

La alegerile de la Dolj, acci înfrângere rușinoasă. De ce or fugind oare studenții de mirare «Căpitanului»? Aci o altă tactică. Văzând că prin bătăie nu reșesc să intimideze s'au separat în 15 «legionari» și s'au constituit parte de celelalte sute. Ce să facă săracii, «Căpitanul» a dat ordin de biruință și fac și bieții băieți pot.

Și față de «Cruciada» colții dreniști au început să se arate. Iarși au început amenințările cu «împușcarea». Le atragem atențiunea că «școala lor asasină», am re-pungnat-o dela început și apoi am părăsit-o scârbiți; dar în apărarea noastră, să știe că le cunoaștem metodele.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Str. Emil Costinescu 17
București 6,
Abonamentul anual: 100 lei
Autorități și instituții: 500 lei
Pentru studenți și muncitori 75 lei
Pentru străinătate 500 lei

CARTI - PROBLEME - IDEI

Politic și Spiritual

Am delimitat, data trecută, în linii generale și oarecum rigide, spiritualitatea acestei noastre. O spiritualitate, înțeleasă propriu al cuvintului, resurgându-și concluziile numai asupra acelor dintre noi, cari vor fi chemați să acționeze în cultură. Treceam mai departe, dezbătând în cele de mai jos, raportul dintre politic și spiritual, sub dual aspect: al definiției și al aplicării.

Într-o conferință de acum un an, d. Mircea Eliade analizând această temă definiția politică, trăire actuală. Politicul, punea d-sa, nu face decât să consume, ceea ce spiritualul a creat prin muncă asiduă și pregătiri anterioare. Cu alte cuvinte — și asta e o convingere frecventă astăzi — politicul se raportează la stări prezente, imediate, care își cer o soluție prin mijloace strict concrete. Din această cauză, intelectualul rămâne numai al abstractizărilor, pe care le desbate și o înduște, frumos etichetate, la îndemâna politicului consumator. De aci s'a generalizat credința că în viața socială a unui stat, intelectual este un neavenit, util numai înginerărilor sale izolate și pline de albastru.

Acastă concepție este complet falsă. Cruciața nu va adăposti niciodată un politic și un spiritual de asemenea nuanțe. Prin spiritualitate noi nu înțelegem numai o școală filosofică sau culturală, ci și una politică. (De fapt politicul modern este, în cele mai dese cazuri, un rafinat și activ intelectual, bun minitor de doctrine ca și de realizări. Exemple, oricâte: Barthou, Briand, Jaurès, Clemenceau, ș. a.).

Rezultă de aci că la această gazetă politică este interpretat și admis, numai pe baza unei temeinice realități spirituale a individului, — puțința de orientare sau de explicare socială fiind doar ca o latură a acestei spiritualități. Deschilibrul în valența forțelor (politicoculturale) nu există. Dimpotrivă. Atât politicul cât și spiritualul sînt reprezentate de indivizi activi, creatori și cu o cultură în plină evoluare sau ameliorare. Intelectualul «cruciaț» este astfel un îna perfect moral și doct, care analizează și asimilează viața sub aspectul ei superior-organic. Înțelegînd nu numai să formeze legi și adevăruri, ci și să le socializeze. Asemenea lui este și cruciațul politic.

Între cele ce scriem și sîntem este o perfectă identitate și sinceritate. Adică cerem politicului și intelectualului (mai ales, să nu amăgească sufletul națiunii cu ceiaze ei nu au. Și aceasta deoarece sîntem convinși că nu poți cere poporului arderea, spre pildă, a prejudecăților, atîta vreme cît tu, intelectual, le practici. (Nietzsche a spus în sensul acestuia, că nu-l interesează un filosof decît dacă e în stare să dea un exemplu viu și personal). Din cauză aceasta noi stabilim că singura valoare omenească este puțința de a trăi noi înșine în sufletul celorlalți.

În lături deci cu toate lest-urile intelectuale, consumatoare egoiste și parzitate de frumuseți, cari ocolesc binefăcerea colectivă. Ne trebuie suflete de tineri, cumpătați pînă la nebuline, sinceri în vorbele lor ca și în faptele oricărui zile. Cu asemenea tovarăși cruciața ameliorării omului este nu numai posibilă, ci chiar anticipată.

Principiar și în contradicție cu definiția d. M. E., — politicul îndeplinește în viața Națiunii, aceleași rosturi ca ale spiritualului. Adică: normalizarea și superiorizarea vieții umane. Pe lingă aceasta, politicul este echilibrul dintre intelectual și popor, pe care îi contrabandanează, facilitîndu-le apropierea.

noră. Singura lui alinare este gloria, (care este o realitate de ordin exclusiv social), spre diferență de fericirea intelectualului, (care este o stare de coexistență individual-solitară).

Interesant de fixat este pînă unde spiritualul poate colabora cu politicul.

Personal sînt de convingerea că un intelectual poate fi un luptător al ideii sale. Chiar mai mult: un apărător ireductibil al ei. Rezultă de aci că într-o mișcare socială, intelectualul poate adera la o luptă pur defensivă și organizatoare. Adică să culturalizeze și să aperse integritatea materialului modelat.

Acastă colaborare în luptă poate fi înțelesă pînă la actual violenței fizice. De aci se deschid două căi, după calitatea sufletească a intelectualului luptător: 1. Intelectualul se asvără fanatic pe baricade, murind fizic, apărîndu-și ideea exprimată, sau 2. se retrage în laboratorul supremei renunțări, de unde amestecînd judecățile în amare reflexiuni, începe o expectativă agresivă și activă priu veșnică negație.

Dar renunțările pot salva numai dezastre și prepara victorii. Nu pot însă îndruma omenirea. Pentru asta se cer suflete vijelioase, pline de soare și iluminism, care să provoace viața, să știe muri pentru ea.

Și ar mai fi un caz cînd colaborarea între politic și spiritual trebuie să se rupă. Atunci cînd politicul trădează ideile, realizîndu-le sub aspectul unor rușinoase compromisuri și crime moral-sociale. În asemenea cazuri intelectualul nu numai că se independentează de politic, dar i se declară dușman fățiș, sabotîndu-l și disolvîndu-l. (Un caz ilustrativ și contemporan este mișcarea comunistă, în care spiritualul este la cheremul politicului, care taie și spînzură în complicitatea tăcerii atîtor intelectuali. În asemenea stări este mai bună renunțarea, în locul acțiunii cu orice preț. Păcat că oamenii cari să priceapă asemenea lucruri sînt atât de puțini!).

ALEXANDRU TALEX

BIBLIOGRAFIE

- Primim: **ACȚIUNEA** Buzăului ziar săptămânal, dir. Gh. Păslaru.
- CURIERUL**, dir. Valer Spătar.
- REDEȘTEPTAREA**, organ săptămânal de luptă națională creștină. Dir. I. M. Avramescu-Remeșanu.
- SOLIA DREPTĂȚII**, organ al partidului naț.-țărănesc. Orăștie.
- SUCEAVA**, gazeta de îndrumare cultural-națională, educație cetățenească și informații.
- INSEMNAȚII**, — apare săptămînal, tratînd probleme politice, economice — culturale — edilitare. Dir. St. Botez-Rey; redactor: Dim. C. Iorga.
- APARAREA NAȚIONALĂ**, organul orisial al L. A. N. C.
- IDEEA NAȚIONALĂ**, apare la Buzău.
- BIRUINȚA**, afirmarea curajului românesc. Apare la Timișoara.
- CUVANTUL SATELOR**, gazeta sîndicatalui agricol din Timișoara. Director Ion Ciucurel.
- PORUNCĂ VREMII**, apare săptămînal, dir. Ilie I. Rădul scu.
- **ECOUL**, o bună gazetă de românism. Apare la Arad, vioi și bine redactată, sub conducerea d. Const. I. Ștefănescu.
- **AVIACHIM**, II, 23—25, bilunar educativ pentru propaganda aviației și chimiei. Apare din dragostea și jertfa bănească a d-lui George S. Popoiu. Care bine priceput în ale aviației expune teme cu precizie și claritate.
- Este o revistă bună, care folosește în educația tineretului, indemnînd la muncă și organizare.
- CINEMA «ARO»**. În noul palat al Societății «Asigurarea Românească» prin eleganța sală de cinematograf ce s'a deschis sub numele de «Aro», se umple o lucrună de mult simțită în privința unei moderne săli, de estetica și igiena cea mai pură. E cea mai frumoasă sală numai din București, iar filmele cum ar fi «Carlo Cavelli» sau «Naufragiatul» deopotrivă pricepută conducere a acesteia.



BRĂNDUȘ CINCINAT PAVELESCU

MARGINALE

● În **ARHIVELE OLTENIEI**, XII, 74—76, — semnează articole de documentație precisă și subtilă orientate dd. I. C. Filitti (Scrisori inedite ale lui Pănuțaru), A. Sacerdoțeanu, Radu Cyr, Ion Donat, ș. a. Revista apare sub înspita direcție a prof. C. D. Fortuțescu.

Mențiune specială articolului de fond: Pentru un nou dicționar geografic.

● **SATUL**, revistă de cultură pentru popor, a apărut pe luna Martie, dedicată comemorării lui Horia, Cloșca și Crișan.

Sirădunia d. lui Andrei Udrea de a da mulțimei o îndrumare sinceră și adecvată este încununată de realizarea frumoasă și utilă a celor cinci ani de existență ai revistei Satul. Care a înmănușiat cu astă ocazie și o serie de scriitori, apropiați sufletului țărânului, ca: I. C. Visarion, George Scrioșteanu, Lt. Paul Epureanu, ș. a.

● Retinem aleasa prezentare a liliptanei reviste **GÂND**, — numărul cînel, Martie 1935. Semnează versuri și proză: *Coca Fargo, Const. Păruța, Mișai Muscărlanu, Dan Mănoiu și Ion Aurel Mănolescu.*

● **PAMFLET**, literar, artistic și social — apare la Iași, plin de viață și de contribuție, sub direcția d. Cosma Damian.

● **ANCHETA**, e numele unuia dintre cele mai bune periodice ale Târzo-viștei. Problemele, larg dezbătute; stilul, rafinat și ales; prezentarea tehnică redacțională, mai mult decît îngrijită, înțatătează calității, cari ne întăresc adjectivul de mai sus.

Ancheta apare sub direcția d. J. G. Vasiliu — o veche cunoștință plină de talent, — aducînd la ficce număr și colaborări bucureștene. Apariția acestei gazete este o faptă și o jertfă pentru cultură.

● **IZVORAȘUL**, cea mai veche și mai bine pricepută revistă de muzică, artă națională, folclor și teatru sătesc — apare în Bistrița-Mehedinți. Directori: Olimpia și Pr. G. N. Dumitrescu-Eis-tria.

● Sărbătorește închină **PAMANTUL** — ziarul d. E. Cialic, — o pagină de acuarclă moldovenească: *Spre mînaș-tirea Neamului*. În afară de aceasta un fragment de roman al d. G. M. Vlădescu, ur articol de Gala Galaction și două reproduceri frumoase — completează în bine numărul din 3 Martie.

● **MANIFEST** — gazeta tineretului comunist din Iași, ne-a venit iarăș la redacție, cu același conținut jipător de inutil...

● Într-o formă tehnică excepțională, **FRIZE** își recab.litează bunul renume. Numărul pe Martie aduce o pagină de poezie semnată antologic de *Coca Fargo, E. Ar. Zaharia, Tr. Chelariu și H. Bonciu.*

Proza, mai acceptabilă ca rîndul trecut, o girează d. *Niculae Cantonieru*. Iar critica (despre Anton Holban) o serie judicioasă d. *Emanoil Radian*.

● La Cluj apare o revistă a poeziei **HYPERION**, sub conducerea d. C. Argin'a.u. E o apariție elegantă, documentativă și alu:ătoare de noi contribuții.

Ultimul număr cuprinde: Poeme de C. Argintaru și N. Robescu, Traduceri din lirica italiană, sârbă și bulgară.

Revista apare ilustrată de Marcel Olinescu.

Mihail Ralea: VALORI

Mă gândesc că ar fi fost de potrivit ca D-l Ralea să-și intituleze volumul mai simplu, mai adecvat însemnării, o pasagere, arcuite și fugure, prinse puse pe muceha subțire a unor gânduri precipitate în dimensiuni mici...

Se întâmplă rar să parcurg o carte ca aceasta, în care observațiile juste și materialul de pură informație, să gospodărească laolaltă, barbar și promiscuu, cu banalități, evidente și cu superficialități, cărora totuși nu le lipsește frumusețea expunerii.

Este curios dar perfect adevărat. Judecat prin cea mai mare parte a conștinutului din «Valori» — trebuie să spunem despre D-l Ralea că are talentul truismelor. Ceiaze nu-l împiedică, în cadrul aceluiași paragrafe, să picure incondescenț și să vulgarizeze sensuri cu verticale dintre cele mai adânci, înjugîndu-le — forțat sau liber — la pîrugul gândului pe care îl intenționează elucidat...

Profilări adânc crestate în realități, opinii care în felul în care sunt exprimate nu pot trece fără să lase leziuni, concură deopotrivă cu veritabile și lichide «hiatusuri» mintale, pentru a te nedumeri asupra autorului cărții.

D-l Ralea este o personalitate care gîndește și mai cu seamă, interpretează competent, o idee, un om. Ceiaze nu exclude că o parte face eronat.

Cred totuși, că numai din momentul în care scoarțonești sub scoarțele cenușii începi, să îl cunoști adevărat...

Căci din scrierile d-sale ați multe lucruri, dar mai cu seamă cunoști un temperament scriitoricesc, un nerv deosebii care în permanență se face resimțit, în diferent dacă pe alocurea îi cântărești injustețea afirmațiilor, iar pe aiurea ești împins să-i reproșezi lipsă de consecvență. Dar D-l Ralea are violența afirmațiilor. Imi aduc aminte de protestul cu care am însoțit, acum câțiva ani lectura unui eseu publicat de d-sa în «Atitudinile»¹⁾. Articolul se cheama «Mișunaea unei generații». Pornind dela considerațiile cele mai abstractizate — și cu suficiență aparență de adevăr. D-l Ralea sfârșea print'o prea telurică diatribă la adresa tineretului, și mai ales, punea concluzii cu totul în afară de sfera incipentă. Încât d-sa credea să remedieze «criza de spirit» actuală, arătînd că «ceiaze lipsește tineretului nostru sunt libertatea, soselele, dreptatea și curățirea străzilor. Ne trebuie câțiva oameni de caracter și câteva mii de watter-closete sistematice»²⁾ scria D-l Ralea.

Același spirit inflamabil și persecutat de sine, ni se recomandă astăzi.

«Ca să justifici subiectivismul trebuie geniu, scrie D-l Ralea în același loc.

D-l Ralea este un subiectiv și un temperamental. Nu cred însă că este geniu. Cu toate acestea, subiectivismul d-sale, — departe de a fi pedant — place.

Așa cum place o băutură bună menită să te înărească cînd vii dela un drum greu...

... «Ca să justifici subiectivismul trebuie geniu, scrie D-l Ralea în același loc.

D-l Ralea este un subiectiv și un temperamental. Nu cred însă că este geniu. Cu toate acestea, subiectivismul d-sale, — departe de a fi pedant — place.

Așa cum place o băutură bună menită să te înărească cînd vii dela un drum greu...

Probabil că pentru a informa pe cetitorii supra cuprinsului «Valorilor», este nimerit să discriminezi în volumul D-lui Ralea între opiniile sau impresiile critice.

- 1) Editura casei Școalelor 1927.
- 2) Op. cit. pag. 78.
- 3) «Valori» pg. 15.
- 4) Valori pag. 103.



MIRCEA MATEESCU

Certuri, amenințări, pertractări. Iată săptămâna politică. Deși Doctorul Lupu a avut și va mai avea ieșiri violente contra D-lui Vaida, deși se hotărâse în principiu excluderea lui Tilea, deși totuși s'a ținut întrunirea de la Sibiu, deși, deși și iarăși deși, totul se reduce la un interes de persoană; nimeni având curajul răspunderii primului pas pentru limpezirea unei situații intolerabile.

Da, lipsă de curaj, dar în același timp și politica lui Ianus cu două fețe. Frica, interesul, ambiția și licărirea unei putinți de putere eventuală, a împiedicat pe șeful partidului să fie om, să puie piciorul în prag atunci când trebuia și să vorbească respicat.

Efectul ar fi fost hotărâtor, căci oricine din partid care șovăia, s'ar fi raliat acolo unde un șef ar fi sancționat pe loc orice abateri de la statut sau disciplină.

În interesul cui se face acest joc, poate chiar involuntar, e ușor de înțeles. Ori ce lucrături se pot face, orice combinații își pot croi drumul, oricine poate pretinde orice, atâta vreme cât nu va exista o unitate de conducere, o hotărâre fermă de a trage până la urmă consecințele unui program bine stabilit.

Aceleași fenomene se observă înăuntru și la alte partide.

La cel liberal al Domnului G. Brătianu se manifestă nemulțumiri al unor elemente cari din ambiții personale caută să saboteze sau să bage intrigi în contra perfectării acordului cu partidul poporului sau și cu alți promotori al aceluiași scop. Și numai din acele lipsuri de unitate, din necrearea unei forțe comune, guvernul actual mai poate zice că e la putere. Sprijinit pe prelungirea stărilor excepționale se laudă că e stăpân pe situație.

Să nu uite însă legea elementară a fizicii, care glăsuște. Ori ce corp se poate comprima, însă până la un anumit punct; peste care ele riscă să facă explozie.

La cameră, discuția raportului Bentoiu. Din nou timp pierdut, din nou kilometri de vorbărie și iarăși, în concluzie, apă în piua. De asemenea, a fost discutată pe scurt, legea cooperăției. Atâta vreme, cât vor fi creații hibride, făcute din birou în necunoștința reală a nevoilor și putințelor diverselor regiuni și această lege nu va marca un progres în interes național, ci numai înlocuirea unor favoriți din trecut cu alții noi.

În curând discuția bugetelor. Re duse la stare scheletică, ele nu pot da viață și nici progres. În zadar pe hârtie eventuale echilibrări, în zadar impozite noi, în zadar urgii fiscale. De unde nu-i, nu ai ce lua și din rulajul din ce în ce mai restrâns al banului și al bunurilor, agonia economică și financiară va fi zilnic mai pronunțată. Din exemplul Angliei, al Americii, al Germaniei și al Japoniei, ar trebui să învățăm că nu se pot cârpi ideologii învechite, ci că trebuie metode noi și hotărâte, care să taie în carne vie, nedând ascultare strigătelor sau protestelor din afară sau dinlăuntru.

Trebuie să se vadă clar și cinstit că, ori ce lozincă, cât de actuală ar fi ea, chiar când bate în struna naționalismului, nu mai poate prinde când este lansată de oame-

ni învechiți, cu atâtea păcate pe conștiință. Dintr'un crez ce ar trebui să fie sfânt, dintr'un program ce ar trebui să fie înscris cu litere de foc în sufletul tuturor oamenilor cu răspundere, s'a făcută o armă de supralicităție, o otrăvă pentru ameteirea conștiințelor și un



D. IULIU MANIU

măr de discordie. Din falimental concepțiilor ocazionale, din năruirea sistematică a organizațiilor de stat, din pierderea totală a încrederii în cei ce pretind a ne conduce, s'au făurit cuvinte suavoase, s'au rupt din idealul acestui neam, acele icoane sfinte cari pângărite pe altarul intereselor personale, se folosesc ca arme de luptă,

cu scopul: puterea. Da! puterea, pentru că ea înseamnă influență, presiuni și în definitiv bani. Pe ce cale, cum, de unde, le este indiferent. Atât statul, cât și cei 13 milioane de locuitori sunt găște bune de jumulit.

Din postul lor de observație, prin agenți sau informatori, află ce mai este de muls și seara sături și mulțumiți după aceea zi de muncă, aruncă acești bani, atât de greu agonisiți, în petreceri, călătorii sau lux. De ani de zile asistăm la rotația la putere a acelor cari din opoziție critică, aruncă învinuiri sau formule noi ca apoi ajunși sus, să nu schimbe nimic și în căldășia foștilor adversari, să jecmănească ce a mai rămas! Destul! Românismul trebuie să fie o religie, din care să se soarbă puterea de voință, curajul civic, abnegația, cinstea și demnitatea.

Dacă toți acei care flutură flamura acestui naționalism ar sângera o clipă numai, în ceia ce este mai drag pentru isbânda acestui ideal, dacă laolaltă s'ar uni prin acte de voință sau altruism, de înfrățire sau cinste, viața acestui neam ar lua un nou imbold și din sugrumarea nerușinărilor și a păpușelor, jucate de regisori din umbră, s'ar naște o Românie într-adevăr Mare, admirată, dar și respectată.

CONST. CARAGEA

Societatea Anonimă Română de Grupaj

Pentru îmbunătățirea serviciului de coletărie, C. F. R. după modelul altor țări, a convenit să acorde întreprinderilor particulare anumite reduceri, față de tariful general.

În primul rând, acest contract scandalos, adică tariful 501/502, nu s'a încheiat decât cu o singură firmă.

Noul contract, încheiat și emis la 1-1-1935 pe termen de 2 ani, prevede reduceri de tarif în favoarea acestei societăți, până la 60% asupra tarifului general.

Cine sunt beneficiarii și cum au ajuns să dețină acest monopol?

Întreprinderea, se compune din următoarele personaje patronale, S. Lazăr, M. Koenig, E. Mihalovici, I. Weis și un domn Crăciun, descendentul firmei piratului falit Aristide Blank, actualmente director general la Discom, alt monopol fabricat de același profitor Aristide Blank.

Consiliul de administrație, prezidat de un domn Xenii, fost ministru liberal, se compune din mozaicul politic obignuit.

Răspunzând la diferite atacuri prin presă, grupajul Român caută să se apere, arătând că ori cine poate beneficia de acest tarif preferențial.

Adevărul este, că numai o firmă care este în strânsă legătură cu atotputernicia dela C. F. R. poate beneficia de pe urma unui asemenea contract, fiindcă executarea contractului este strâns legată de magazile aparținând C. F. R.

Or, practica a dovedit, că numai Grupajul Român, fiind permanent în grațiile domnilor competiți de la C. F. R., a putut obține utilizarea magaziiilor necesare.

Pentru înlăturarea unei concurențe mai periculoase, societățile

similare mai importante, adică firmele Schenker (străină), Carmen și Intercontinentală, au fost atrase în sfera de interese a Grupajului Român.

Deci ne găsim de fapt în fața unui monopol deghizat.

Publicul nu profită, fiindcă reducerile consimțite clientelei, nu sunt în nici un raport cu reducerile de care beneficiază Grupajul față de tariful general C. F. R.

C. F. R. suferă o pagubă foarte însemnată.

Cine profită? O bandă de spoliatori în mare parte străini și antiromâni și același hiene politice, reprezentate pretutindeni.

Dacă morga ar avea un consiliu de administrație cu jetoane de prezență la direcții, și acolo am găsi acești patrioți politici de toate culorile.

Cu toate avizurile defavorabile a unor factori competenți la C. F. R. totuși onerosul contract cu Grupajul Român s'a încheiat.

Nimeni nu se ocupă de sutele de familii ceferiste și a camionarilor, rămași pe drumuri după urma acestei concesiuni, cetățenilor Lazăr, Koenig, Mihalovici, Weis et comp.

Beneficiul anului în curs, al acestei întreprinderi care nici nu are nevoie de capital, deoarece C. F. R., furnizează singură aproape tot, se va ridica la sute de milioane, față de câte una sută milioane lei, recoltați în anii precedenți.

Vom reveni cu amănunte asupra acestui contract scandalos, continuând lupta contra cartelurilor și monopolurilor revoltătoare, organizate de străini și patronate de politicieni.

SERGIU LECCA

Consiliul de miniștri englez s'a ocupat de gravitatea întârzierii vizitei lui Sir Simon la Berlin. S'a pus și întrebarea dacă ea va mai avea loc, și dacă răgușeala lui Hitler nu s'a agravat brusc din cauza publicării «Cărții albe». Este adevărat că această carte inspirată de grija reînarmărilor masive din Germania spune următoarele:

«Guvernul Majestății Sale n'ar putea să nu recunoască spiritul militar în care se reorganizează populația, și mai ales tineretul, care ar justifica în deajuns sentimentul general al nesiguranței».

În fața exploziei de indignare germană, mirarea Londrei a fost justificată. Bine înțeles că opoziția a găsit prilejul să critice apariția acestor cărți ca «comatură și prea violentă, Guvernul englez însă nu s'a intimidat și a trimes urări de grabnică însănătoșire Führerului» și a însărcinat pe ambasadorul lor D-l Fhips la Berlin să întrebe dacă vizita lui Sir Simon trebuie considerată ca momentan amânată sau definitiv contramandată.

Care era scopul acelei vizite știe: Ce se cere Germaniei? Să-și ocupe locul într'un nou sistem colectiv de organizare a Păcii, printr'o nouă alcătuire a dreptului de armament.

Gestul pripit de a fi întârziat acea vizită a îngreuiat cu siguranță situația Germaniei, care își câștigase în ultimul timp atâtea simpatii și chiar admirație. Credem însă că și-a dat seamă, și că în cel mai scurt timp, se va găsi o punte de tranziție și că conversațiile bilaterale vor fi reluate, cu atât mai necesare cu cât D-l Eden, în numele Angliei, va vizita totuși Moscova și Varșovia. Germania nu poate avea nici un interes să ră-

măie izolată, când e vorba de organizarea Păcii.

*
În Grecia, după rezultatul luptelor, ea a ieșit steită și sigurul lucru care se poate dori, ca nu cumva un nebun fie Turciei, declarația categorică a D-lui Titulescu, au oprit acum 3 zile început de catastrofă ce era să pornită din partea Bulgariei cele 2 sau contingente, mobilizate, la granița grecească.

*
În Spania am asistat prin unele alegeri la o îndreptare pronunțată spre dreapta datorită mare parte votului acordat femeilor, cari prin spiritul lor eminent casnic sunt conservatoare deci inerent pentru o reacțiune contra extremei stângi și a manifestărilor «internaționalei». În Franța, una din cauzele, care împiedecă acordarea acestor drepturi pentru femei, este frica masoneriei de a se vedea lezată în atotputernicia ei.

Deși nu se întâmplă nici un lucru precis în afară de cele de mai sus atmosfera internațională este din nou încărcată și cea mai mică răgușeală, sau fapt pripit, ar putea să dea foc atâtor revendicări justificate sau întreținute artificial. De cuminenția, de cumpătarea și de energia statornică a factorilor responsabili depinde desfășurarea viitoare a Europei. Poate că și mintirea zilelor de groază triste de la 1914—1919 va cântări în cum pînă viitoare a evenimentelor și cor și să redea Pacea și putința de propășire unei Europe bolnave și sleite. C.

Dușmanii românismului

Cu cât se agită mai mult ideia naționalismului, cu atât crește valoarea monopolului exploatarei străinilor aflați în mod ilicit în țară.

Beneficiul acestei mine de aur, revine integral politicianilor.

Astăzi circa 30.000 intelectuali români de toate categoriile, ar putea găsi ocupațiune, dacă în fine s'ar dărâma edificiul de corupție care menține această stare de lucruri criminală.

Afară de politicianii noștri, mai sunt însă și alți vinovați.

O pătură întreagă de specialiști în materie de comerț nu se poate improviza adhoc.

Or, cine a sabotat în modul cel mai direct formarea elementului românesc?

Un grup relativ restrâns de indivizi, în capul tuturor întreprinderilor importante economice.

Acest bloc antiromânesc a exploatat pe de o parte sistematic bogăția și munca grea românească, pe de altă parte noi Români am fost sistematic îndepărtați dela posturile mai importante ale societăților conduse numai de antiromâni.

Trusturile mari sunt încă astăzi conduse numai de ei și împănate cu străini.

Petrolul, adică conducerea marilor societăți, numai în mâinile străinilor.

Băncile au permis aproape întregul numai străinilor să ocupe posturile mai importante.

Or acest scandal, trebuie să înceteze.

Admitem capitalul străin. Admitem și reprezentanții autoritari a acestui capital care ne poate aduce foloase.

Admitem chiar prezența unor așă zigi specialiști, în parte încă justificați.

Dar nu mai admitem această colonie de străini care ne iau pâinea devenită scumpă.

Așă zigi experți străini dela Banca Națională, Ministerul de finanțe, Căile ferate, întru cât ne-au servit?

Au încasat lefuri nepermise, au plecat și vor pleca multimilionari în valute forte.

Pe spezele cui? Rezultatele activității lor sunt cunoscute.

În rezumat, acel bloc antiromânesc trebuie sfărâmat.

Străinii cu sentimente frumoase românești, nu se vor putea plânge niciodată de ospitalitatea noastră.

Ceilalți, să plece, iar Români acei pernicioși să fie înlăturați din toate aceste întreprinderi.

Să se termine odată cu toți paraziții mondieni, ocupând acele fotolii comode a consiliilor de administrație, de unde tolerează această strangulare sistematică a Românismului. C. I.